

Acacia
Mining Operations

ACACIA MINE OPERATIONS GÖKIRMAK COPPER MINE ÇSED Teknik Olmayan Özet 2017

Doküman Numarası

ACACIA-2017-E&S-NTS -195

Yayınlanma tarihi

29.09.2017

Hazırlayan

Çevre ve Halkla İlişkiler Departmanı,

İçindekiler

1.	GİRİŞ	4
1.1	Bu dokümanın amacı nedir ve bu dokümanı kim hazırladı?	4
1.2	Gökırmak Bakır Projesi nedir?	4
1.3	Gökırmak Bakır Projesi nerededir?	6
1.4	Hangi çevresel ve sosyal çalışmalar yapılmıştır?	10
1.5	Çevresel ve sosyal etki değerlendirmesi çalışmalarını kim yürütmüştür?	10
1.6	ÇSED'i nerede ve ne zaman görebilirim?	14
1.7	ÇSED ile ilgili yorumda bulunabilir miyim?	14
2.	PROJE TANIMI	14
2.1	Orada ne kadar bakır mevcut?	14
2.2	Maden yatağının belirlenmesi için hangi çalışmalar yapıldı?	14
2.3	Projenin maden ruhsatı var mı?	14
2.4	AMI'nın ihtiyacı olan diğer izinler neler?	15
2.5	Projede hangi standartlar uygulanacaktır?	16
2.6	AMI vergi ve ruhsat ücreti ödeyecek mi?	16
2.7	Şimdi araziye kim kullanıyor ve nasıl etkilenecekler?	16
2.8	Proje için planlanan program nedir?	17
2.9	Madende kaç kişi çalışacak?	18
2.10	Proje yerel halk için iş fırsatları yaratacak mıdır?	18
2.11	Proje yerel tedarikçiler için fırsatlar yaratacak mıdır?	18
2.12	AMI sahaya nasıl ulaşacak?	19
2.13	AMI madene elektriği nasıl götürecektir?	19
2.14	Cevher nasıl çıkarılacak?	19
2.15	Bakır cevheri nasıl zenginleştirilecek?	21
2.16	Bakırın zenginleştirilmesi sırasında ortaya çıkan atığa ne olacak?	21
2.17	Atık yönetim tesisi güvenli mi?	21
2.18	Madencilik faaliyetleri sonucu ortaya çıkan atık kayalara ne olacak?	21
2.19	Ekonomik olmayan kaya depolama alanı güvenli mi?	22
2.20	Maden atığı olmayan atıklar nasıl yönetilecek?	22
2.21	Evsel atık su nasıl yönetilecek?	22
2.22	Neden bir Nehir Derivasyon Sistemine ihtiyaç duyuldu?	22
2.23	Proje suyunu nereden temin edecek ve su nasıl yönetilecek?	23
2.24	Madenin ömrü dolduktan sonra nasıl kapatılacak?	23
3.	PAYDAŞ KATILIMI	25
3.1	Projenin paydaş katılımına yaklaşımı nedir?	25
4.	POTANSİYEL ETKİLER VE ETKİ AZALTMA	26
4.1	Projenin görsel etkisi ne olacaktır?	26
4.2	Proje arazi kullanımını nasıl etkileyecektir?	26
4.3	Topraklar üzerindeki etkiler neler?	27
4.4	Hava kalitesi üzerindeki etkileri neler ve bu etkiler nasıl yönetilecek?	28
4.5	Proje Sera Gazı Emisyonlarına ne gibi bir katkıda bulunacaktır?	28
4.6	Proje gürültü yaratacak mı ve bu gürültü nasıl yönetilecek?	28
4.7	Patlatma faaliyetlerinin sebep olduğu titreşimin yerel halk üzerinde herhangi bir etkisi olacak mı ve bu durum nasıl yönetilecek?	29
4.8	Su kaynakları üzerindeki etkiler neler?	29
4.9	Personel sağlığı ve güvenliği üzerindeki potansiyel etkiler nelerdir ve iş sağlığı ve güvenliği nasıl yönetilecek?	30
4.10	Halk sağlığı ve güvenliği üzerindeki diğer potansiyel etkiler neler?	31
4.11	Biyoçeşitlilik üzerindeki etkiler neler?	31

4.12	Kültürel miras nasıl yönetilecek?	33
4.13	Diğer projelerle birlikte kümülatif etkiler olacak mıdır?	34
5.	ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM	35
5.1	AMI, çevresel ve sosyal taahhütlerini nasıl yerine getirecek?	35
5.2	ÇSYS'nin uygulama dokümanları neler?	35
5.3	ÇSYS kim tarafından uygulanacak?	35
5.4	AMI faaliyetlerini ve ÇSYS'nin uygulama performansını nasıl izleyecek?	36
5.5	İzleme ile uygunsuzluk olduğu tespit edilirse ne yapılacak?	36
5.6	Herhangi bir acil durum olması durumunda AMI ne yapacak?	36
5.7	AMI işgücünü nasıl yönetecek ve çalışanlarına adil bir biçimde davranılmasını nasıl güvence altına alacaktır?	36
5.8	AMI Projenin paydaşlarıyla nasıl iletişim kuracak ve katılımlarını sağlayacaktır?	37
5.9	Paydaşlar Proje hakkında şikâyetlerini veya sorgularını nasıl iletebilirler?	38
Appendix A Dış Paydaş Şikâyet Kayıt Formu		40

Şekiller

Şekil 1-1 İşletme Aşaması için Akış Şeması	5
Şekil 1-2 Proje Yeri Haritası	7
Şekil 1-3 Proje Yerleşimi, Ruhsatlı Alanlar ve ÇED alanları	8
Şekil 1-4 EİH'yi içeren Proje Yerleşimi	9
Şekil 2-1 Proje Yol Ağı	20
Şekil 2-2 Nihai Ocak Gölünün Şekli	24
Şekil 4-1 Yukarıküreçayı Mahallesinden Açık Ocak ve EOK Depolama Alanının Görünümü	26
Şekil 5-1 ÇSYS Uygulama Yapısı	35

Tablolar

Tablo 5-1 Şikâyetler için iletişim yöntemleri	39
---	----

1. GİRİŞ

1.1 Bu dokümanın amacı nedir ve bu dokümanı kim hazırladı?

Bu Teknik Olmayan Özet, Gökırmak Bakır Projesi (GBP) için yapılan Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirme (ÇSED) çalışmaları kapsamında Projeyi, çevresel ve sosyal etki değerlendirmenin önemli bulgularını ve belirlenen etkilerin nasıl yönetileceğini açıklamak ve Gökırmak Bakır Madeni'nin kullanım ömrü boyunca belirlenen çevresel ve sosyal sorunları ve riskleri yönetmek ve izlemek için AMI'nin yaklaşımını hakkında bilgi vermektedir. Projenin ömrü boyunca ve inşaat öncesi, inşaat aşaması, işletme dönemi ve kapatma ve rehabilitasyon kastedilmektedir.

1.2 Gökırmak Bakır Projesi nedir?

Gökırmak Bakır Projesi (bundan sonra "GBP", "Proje" olarak anılacaktır), Türkiye'nin kuzeyinde bulunan Kastamonu ilinin Hanönü ilçesinde yer almakta olup, bir açık ocak bakır madeni projesidir. Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. (bundan sonra "AMI", "Acacia", "Şirket" olarak anılacaktır), 2007 yılında Asya Maden İşletmeleri A.Ş. adıyla kurulmuştur ve GBP'nin sahibidir. 2011 yılında ilk önce İlbak Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile bir ortaklık kuran şirket, 2016 yılında Akfen Mühendislik A.Ş. ile de bir ortaklık anlaşması yapmış ve şirket faaliyetlerini Acacia Maden İşletmeleri A.Ş. adı altında yürütmektedir.

2,7 yıl (32 ay) sürecek toprak işleri ve inşaat faaliyetlerinin ardından, inşaat aşamasının Nisan 2018'de tamamlanması hedeflenmektedir. İnşaat aşamasını takiben, Projenin işletme aşamasında 11,3 yıllık tahmini bir bakır konsantre üretimi olacaktır. Arazi ıslahı ve maden kapatma dönemi ilave olarak 2 yıl sürecektir. Toprak işleri, inşaat, işletme ve kapatma dönemlerini kapsayan Proje ömrünün toplamda yaklaşık 16 yıl olacağı tahmin edilmektedir.

Proje arazi hazırlama aşaması ve aşağıda belirtilen ana birimlerin inşa edilmesi, işletilmesi ve kapatılmasını içermektedir:

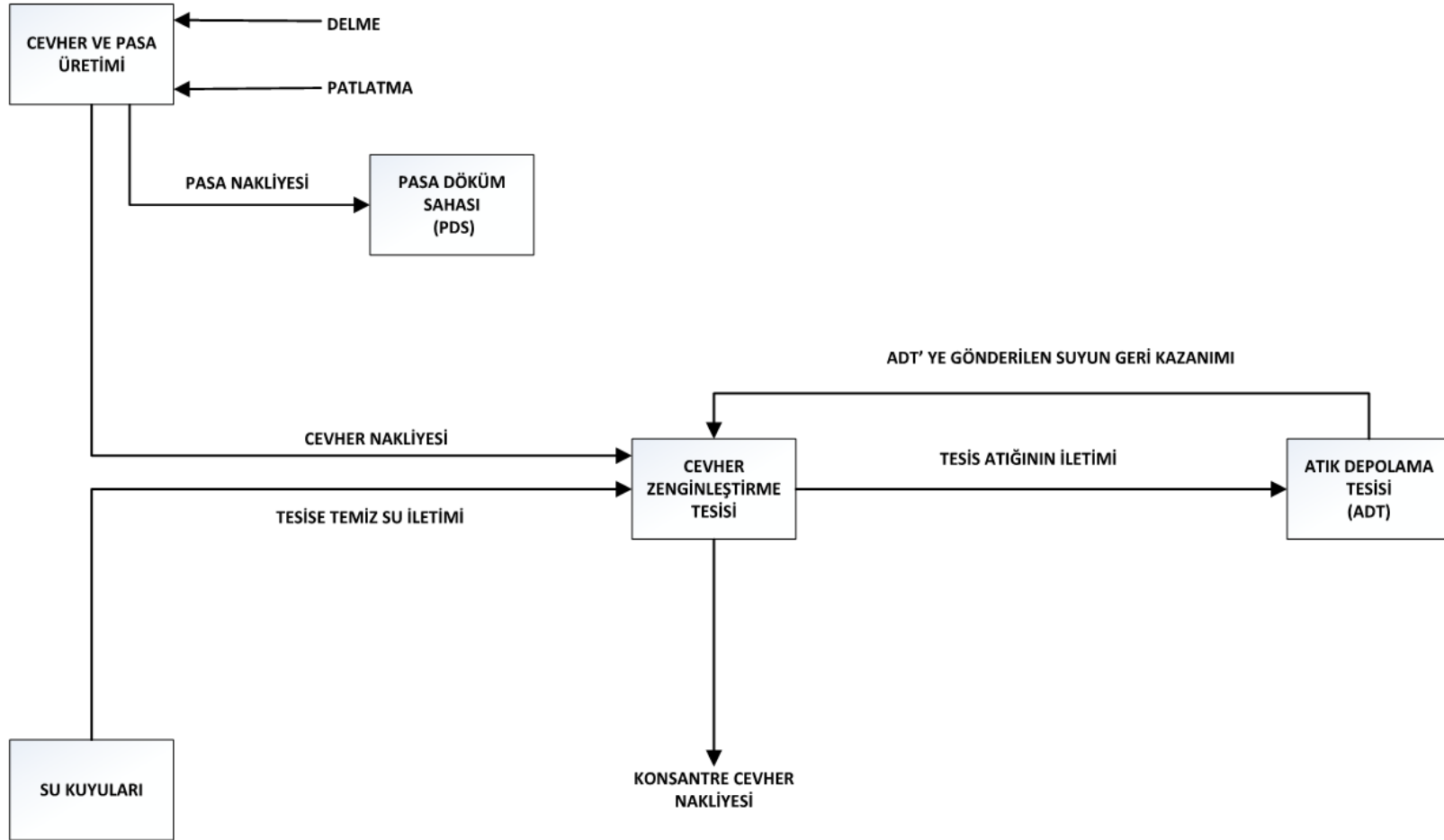
- Açık Ocak
- Proses Tesisi
- Çorakoğlu Ekonomik Olmayan Kaya (EOK) Depolama Alanı
- Kepezkaya Atık Depolama Tesisi (ADT)
- Bağdere ADT (Gerekli olup olmadığı bir kez daha incelendikten sonra onaylanacaktır)
- Maden Atıkları Boru Hattı
- Diğer yardımcı tesisler (idari bina, depo, yüzey toprağı depolama alanı, vs.)

Ana birimlere ek olarak, Projenin diğer ilgili tesisleri aşağıdaki gibidir:

- Gökırmak Nehir Derivasyonu Sistemi
- Enerji İletim Hattı (EİH)

İşletme aşaması faaliyetlerini tanıtan basitleştirilmiş bir akış şeması Şekil 1-1'de sunulurken ve madenin nasıl çalışacağı ile ilgili kısa bir tanım da aşağıda verilmektedir:

- Cevhere ulaşmak için toprağın kazıldığı açık ocak yöntemi ile %1,50 Cu ile toplam 22 milyon ton (Mt) cevher üretilmesi planlanmaktadır.
- Çıkarılan cevher nakliye kamyonları ile taşındıktan sonra proses tesisine beslenecek ve bu tesiste de kırılacak, ufalanacak ve yüzdürme prosesi ile zenginleştirilecektir.
- Bakır zenginleştirme prosesi, maden atığı dediğimiz bir tür proses atığı ortaya çıkaracaktır. Bu proses tesisinden çıkan atıklar 3,8 kilometrelik (km) bir boru hattı ile Kepezkaya Atık Depolama Tesisine (ADT) iletilecektir.
- Açık ocağın çıkarılan kayaların bazılarının da bakır konsantrasyonu ticari amaçlar için yeterli olmadığından bu kayalar atık kaya statüsünde olacaktır. Bu atık kayalar, kamyonlarla Çorakoğlu Ekonomik Olmayan Kaya (EOK) depolama alanına taşınacak ve burada saklanacaktır.
- Projenin elektriğini 28,8 km uzunluğunda 34,5 kV'lık bir Enerji İletim Hattı (EİH) sağlayacaktır.
- Gökırmak Nehri'nin asli nehir yatağı açık ocağın kuzey bölümü ile çakıştığından nehrin 1,5 km'lik bölümünü iki tünel vasıtasıyla yönlendirmek için işletme aşamasında bir Nehir Derivasyon Sistemi konmuştur.

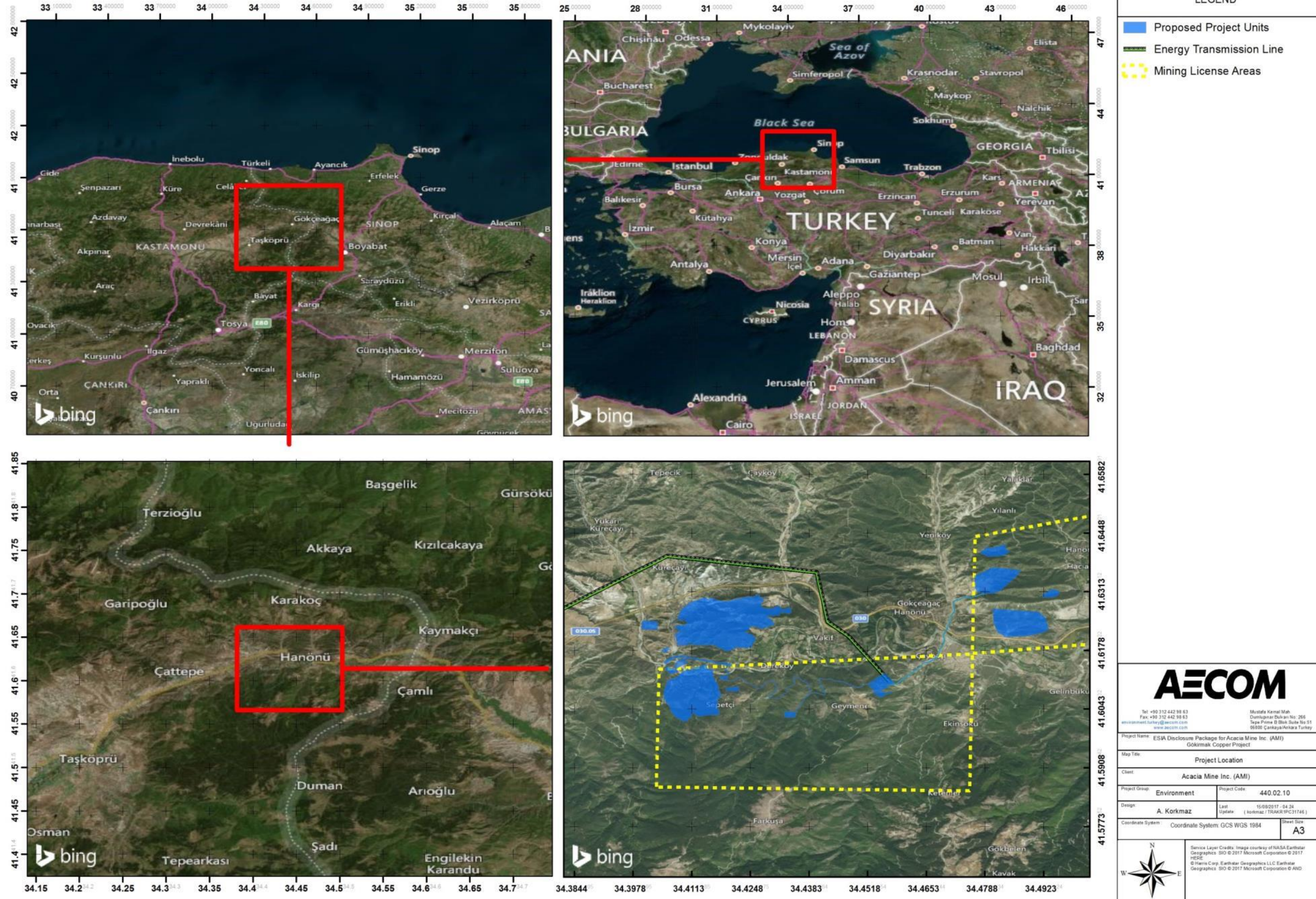
Şekil 1-1 İşletme Aşaması için Akış Şeması

1.3 Gökırmak Bakır Projesi nerededir?

Proje, Kastamonu ili Hanönü ilçesinin yaklaşık 5 km güneydoğusunda yer almaktadır. Proje Yeri Haritası Şekil 1-2'de, ruhsatlı alanlar ve ÇED alanları ile birlikte ana Proje yerleşimi **Error! Reference source not found.**'te ve Projenin EİH'yi de içeren yerleşimi ise **Error! Reference source not found.**Şekil 1-4'te verilmektedir. En uygulanabilir ve çevresel ve sosyal açıdan mantıklı alternatifin seçilmesi için, özellikle Atık Depolama Tesislerinin (ADT) konumu ve teknolojilerinin yanı sıra Ekonomik Olmayan Kaya (EOK) depolama alanının konumu ve ölçülerini belirlemede çeşitli alternatifler üzerinde çalışılmıştır.

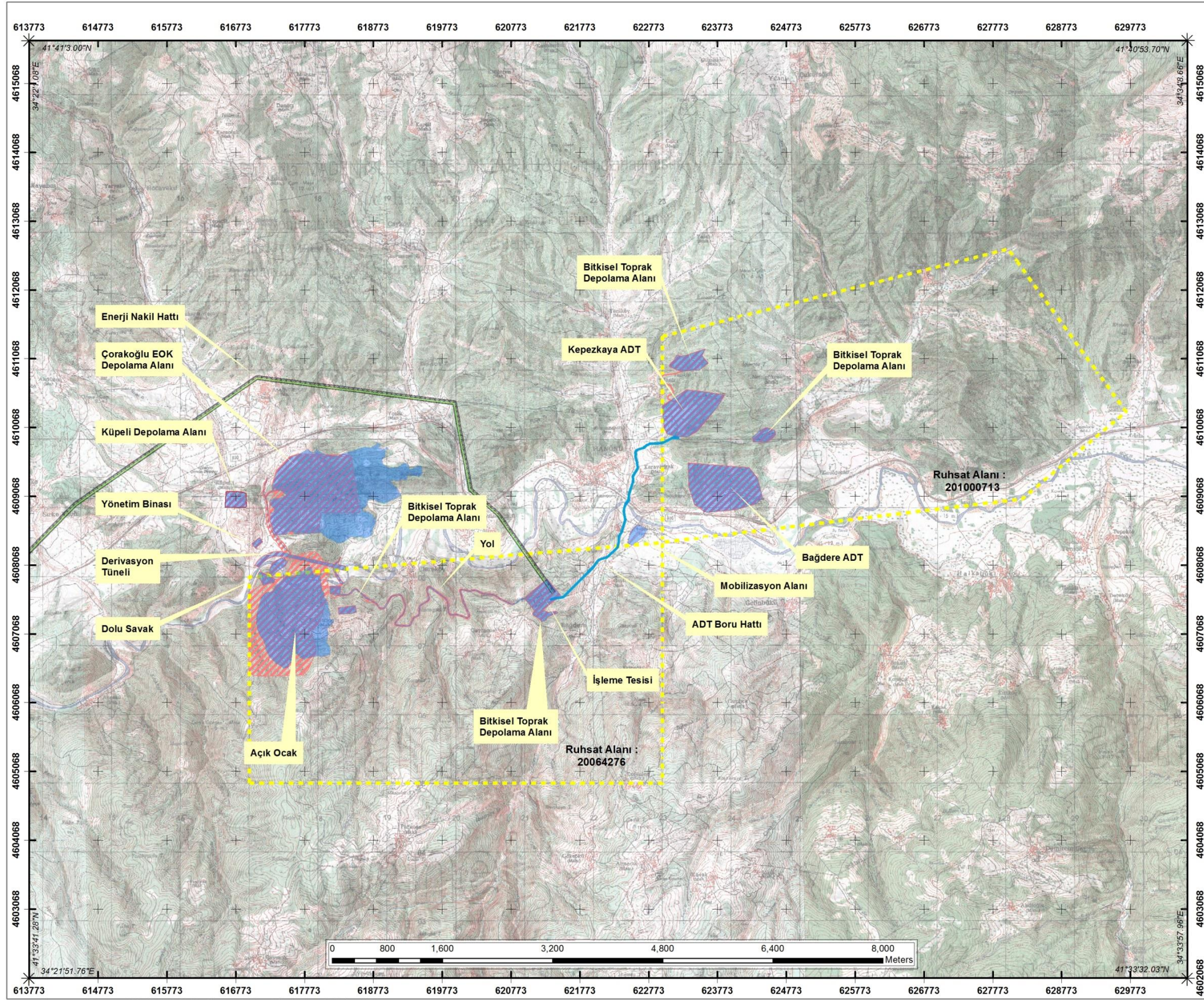
Projeye en yakın yerleşim yerleri Hanönü Merkez Bölge Yılanlı Mahallesi (EOK'a 290m), Vakıfgeymene Mahallesi (Dereköy (Açık Ocak'a 428m) , Sepetçioğlu (Açık Ocak'a 182m) ve Geymene yerleşimleri (Tesis alanına 542m), Küreçayı Köyü (Atık alanına 920m) ve Bağdere Köyü (Tesis alanına 604m)'dür.

This document has been prepared by AECOM for the sole use of the Client and in accordance with generally accepted consultancy principles, the budget for fees and the terms of reference agreed between AECOM and the Client.
Any information provided by third parties and referred to herein has not been checked or verified by AECOM, unless otherwise expressly stated in the document. No third party may rely upon this document without the prior and express written agreement of AECOM.

Document Name : 440_02_10_Project_location

Şekil 1-2 Proje Yeri Haritası

GÖSTERİM

Planlanan Proje Üniteleri

Enerji Nakil Hattı

Maden Ruhsatı Alanları

İzinli ÇED Alanı

AECOM

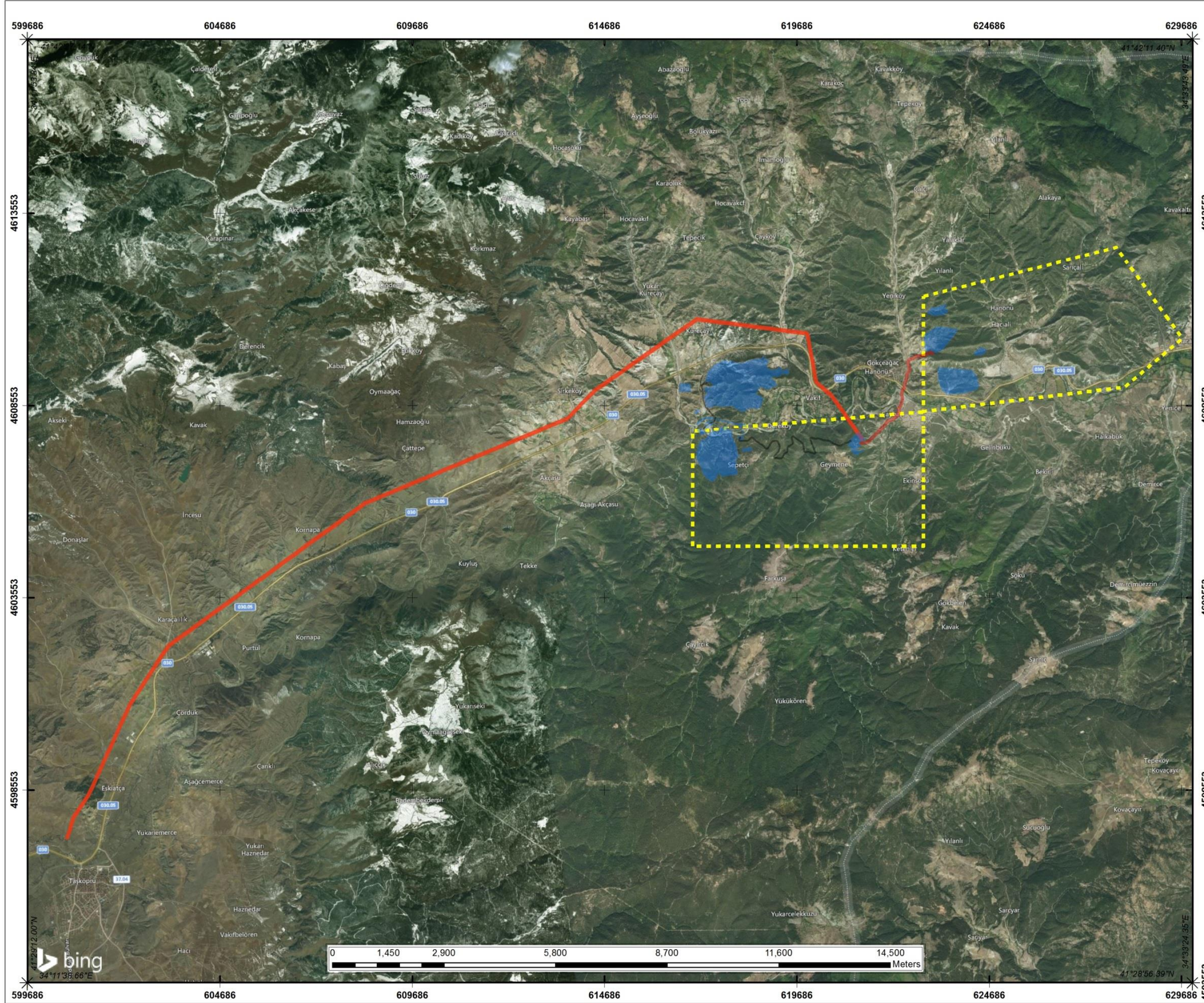
Tel: +90 312 442 98 63
Faks: +90 312 442 98 63
environment.turkey@aecom.com
www.aecom.com

Mustafa Kemal Mah.
Dumlupınar Bulvarı No: 266
Tape Prima B Blok Suite No:51
06500 Çankaya-Ankara Türkiye

Proje Adı: Gökirmak Bakır Projesi ÇSED Paketi	
Harita Adı: Yerel ÇED Lisans Alanları ve Planlanan Proje Üniteleri	
Çalışmayı Talep Eden: Acacia Maden İşletmeleri A.Ş.	
Proje Ekibi: Çevre	Proje Kodu: 440.02.10
Tasarım/Çizim: A. Korkmaz	Son Güncelleme: 14/09/2017 - 10:16 (Korkmaz / TRAKS1PC31746)
Koordinat Sistemi: Projection: Transverse Mercator Coordinate System: ED 1950 UTM Zone 36N	Sayfa Boyutu: A3

Kaynaklar:

Şekil 1-3 Proje Yerleşimi, Ruhsatlı Alanlar ve ÇED alanları

GÖSTERİM

- Planlanan Proje Üniteleri
- Yollar
- ADT Boru Hattı
- Enerji Nakil Hattı
- Maden Ruhsatı

Tel: +90 312 442 98 63
Faks: +90 312 442 98 63
environment.turkey@aecom.com
www.aecom.com

Mustafa Kemal Mah.
Dumlupınar Bulvarı No: 266
Tape Prime B Blok Suite No: 51
06500 Çankaya/Ankara Türkiye

Proje Adı: Gökırmak Bakır Projesi ÇSED Paketi	
Harita Adı: Planlanan Proje Üniteleri ve Enerji Nakil Hattı	
Çalışmayı Talep Eden: Acacia Maden İşletmeleri A.Ş.	
Proje Ekibi: Çevre	Proje Kodu: 440.02.10
Tasarım/Çizim: A. Korkmaz	Sun: 21/09/2017 - 01:37 Güncelleme: (korkmaz / TRAJOR/PC31746)
Koordinat Sistemi: Projection: Transverse Mercator Coordinate System: ED 1950 UTM Zone 36N	Sayfa Boyutu: A3

Kaynaklar: Earthstar Geographics SIO © 2017 Microsoft Corporation © 2010 NAVTEQ

Document Name : 440_02_10_Project Layout with the ETL_TR
Şekil 1-4 EİH'yi içeren Proje Yerleşimi

1.4 Hangi çevresel ve sosyal çalışmalar yapılmıştır?

Proje için toplamda dört adet ulusal Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) çalışması yapılmıştır:

- İlk etapta maden çıkarma alternatifi olarak seçilen yeraltı madenciliği için 3 Ekim 2011 Pazartesi tarihinde Kastamonu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nden ÇED Gerekli Değildir Belgesi alınmıştır.
- Proses Tesisi (3 Mt) için 3 Temmuz 2013 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan ÇED Olumlu Belgesi alınmıştır.
- Küpeli Depolama Alanı için 15 Nisan 2014 tarihinde Kastamonu Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nden ÇED Gerekli Değildir Belgesi alınmıştır.
- Proses Tesisi ve Küpeli Depolama Alanı hariç tüm Proje birimleri için 4 Şubat 2015 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan ÇED Olumlu Belgesi alınmıştır.

Ancak, işletme aşamasında bazı Proje birimleri için ilave çevresel izin ve onaylar gerekecektir (ayrıntılar için bakınız Bölüm 2.4 AMI'nın ihtiyacı olan diğer izinler neler?):

Yerel ÇED çalışmalarına ek olarak, AECOM Turkey ve SRM Danışmanlık ("SRM"), Projenin finansmanı için EBRD Çevresel ve Sosyal Politika ve Performans Koşulları gereğince Projeyi finanse etme amacına uygun bir ÇSED raporu hazırlamak üzere, yetkili ulusal merciler tarafından şart koşulan izin alma sürecinden bağımsız olarak, AMI tarafından görevlendirilmiştir. ÇSED'nin içeriği Tablo 1'de sunulmaktadır.

1.5 Çevresel ve sosyal etki değerlendirmesi çalışmalarını kim yürütmüştür?

ÇSED süreci kapsamında, önceki ÇED çalışmalarının incelenmesi, çevresel numuneler alma ve analiz etme ve etki değerlendirme çalışmaları da dâhil olmak üzere mevcut çevresel durumu belirleme çalışmaları AECOM Türkiye tarafından yürütülmüştür. Çevresel konular, iş ve halk sağlığı ve güvenliği, kültürel miras ve kümülatif çevresel etkiler için yapılan tüm değerlendirmeler ÇED Raporu (Cilt I) altında toplanmıştır.

Buna paralel olarak, ÇSED süreci kapsamı içerisindeki çalışma sahası etütleri de dâhil olmak üzere mevcut sosyal durum ve etki değerlendirme çalışmaları SRM tarafından yürütülmüştür. Sosyal çalışmaların bir parçası olarak paydaş katılımı faaliyetleri de yerel halkın temsilcileri (örneğin köy muhtarları, kadınlar da dâhil olmak üzere daha geniş ölçekteki topluluk üyeleri gibi), yerel kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ve çalışanları, medya, etkilenen arazi sahipleri/kullanıcıları sivil toplum kuruluşları, yerel işletmelerin girişimcileri ve kooperatifler gibi geniş bir kilit öneme sahip paydaşlar yelpazesi ile birlikte 2015-2016 yıllarında SRM tarafından yürütülmüştür. Bu kapsamda, ayrıntılı görüşmeler, kamu kurumlarıyla ve ilgili paydaşlarla yapılan odak grupları toplantılarının yanı sıra Projeden etkilenecek olan yerleşim yerleri arasından üç tanesi seçilerek yöre halkı ile görüşmeler yapılmıştır. Kümülatif etkiler ve yapılan görüşmelerden elde edilen bulgular da dâhil olmak üzere tüm değerlendirmeler SED Raporunda bir araya toplanmıştır. Paydaş katılımının sağlanması, projenin türü ne olursa olsun, yöre halkını ve projede 'pay' sahibi herkesi bilgilendirmek ve görüşlerini bildirmelerini sağlamak üzere gerçekleştirilmesi gerekli bir ön koşuldur. Genel olarak paydaş katılım faaliyetleri sosyal analiz için de yararlı bilgiler sağlar.

Yapılan istişarelerin kümülatif etkileri ve bu istişarelerden elde edilen bulgular da dahil olmak üzere tüm değerlendirmeler SED Raporunda derlenmiştir. Proje alanında mevcut ve planlanan yatırımları ele alan kümülatif bir etki değerlendirmesi de mevcuttur. Planlanan yatırımların etkisi çalışma esnasında mevcut olan sınırlı verilerle değerlendirilmiştir. Girdi yönetimine dair bir rapor bulunmakla birlikte, bu aşamada, alandaki temel altyapı geliştirmelerinden ötürü kümülatif etkilerle ilgili ayrıntılı bilgilerin sınırlı olması nedeniyle, yalnızca projeden ötürü göç düşünülmektedir. Bölgedeki diğer önemli altyapı gelişmelerinin birikmesiyle kümülatif etkinin değerlendirilmesi. Planlanan projelerin ayrıntıları açıklandıktan sonra her iki raporun da ileride incelenmesi gerekecektir. (Cilt II).

Genel ÇSED süreci ve etki değerlendirmelerini desteklemek üzere diğer müşavirler tarafından teknik dokümanlar da hazırlanmıştır. ÇSED sürecini tamamlayıcı nitelikte bir Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi (ÇSYS), çeşitli politikalar ve çevresel ve sosyal yönetim planları da hazırlanmıştır. Hazırlanan bu ÇSYS, AMI tarafından ÇSED tarafından belirlenen tüm çevresel ve sosyal risklerin yönetilmesi ve EBRD standartlarına (ayrıntılar için Bölüm 5'e bakınız) tam uyum sağlamak için kullanılacaktır. Ç&S yönetim planlarının bir listesi Tablo 1'de sunulmaktadır.

Tablo 1 Halkla Paylaşılabak ÇSED Dokümanları (ÇED, SET, ÇSYİÇP vb. gibi ÇSED Paketi)

ÇSED Paketi aşağıdakilerden oluşmaktadır:

- ÇSED Raporu-4 cilt
- Çevresel ve Sosyal Yönetim ve İzleme Çerçeve Planı (ÇSYİÇP)
- Teknik Olmayan Özet
- Çevresel ve Sosyal Yönetim Planları (ÇSYP):
 - Hava Emisyonları Yönetim Planı
 - Biyoçeşitlilik Yönetim Planı
 - Yerel Halk Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Planı
 - Yüklencici Kontrol Yönetim Planı/Prosedürü
 - Kültürel Miras Yönetim Planı
 - Acil Eylem Planı
 - Kepezkaya ADT Acil Durum Hazırlık Planı
 - Erozyon ve Sediman Kontrol Planı
 - Yangın Önleme ve Yangından Korunma Planı
 - Tehlikeli Maddeler Yönetim Planı
 - Göç Yönetim Planı
 - İşgücü Yönetim Planı
 - Geçim Yolu Yapılandırma Planı
 - Yerel Tedarik Prosedürü
 - Gürültü ve Titreşim Yönetim Planı
 - İş Sağlığı ve Güvenliği Planı
 - Yağ ve Kimyasal Döküntü Müdahale Planı
 - Maden Kapama Ön Hazırlık Planı
 - Güvenlik Yönetim Planı
 - Paydaş Katılım Planı (PKP) ve şikayet prodesürü
 - Tedarik Zinciri Yönetim Planı
 - Ulaşım/Trafik Yönetim Planı
 - Atık Yönetimi ve Kirlilik Önleme Planı

ÇSED paketine ek olarak, Ç & S Denetim sonuçlarına sayalı olarak, Proje'nin inşaat işleri ve AMI'nın faaliyetleriyle ilgili hususları ele almak üzere Çevresel ve Sosyal Eylem Planı (ÇSEP) hazırlanacak ve uygun zamanda halkla paylaşılacaktır.

Özet olarak, ÇSED Raporu Projenin EBRD proje koşullarına uygun olarak çevresel ve sosyal etkilerinin değerlendirmesini içerir ve aşağıda belirtilen dört ciltten oluşmaktadır:

Cilt I – AECOM tarafından hazırlanan ÇSED raporu (iş sağlığı ve güvenliği, topluluk sağlığı, güvenliği ve emniyeti, kültürel miras dâhil olmak üzere)

Cilt II – SRM tarafından hazırlanan SED Raporu

Cilt III – ÇED ve SED Raporlarını destekleyen Teknik Raporlar

Cilt IV – AMI, AECOM ve SRM tarafından hazırlanan Yönetim Planları

ÇSED kapsamında gerçekleştirilen yukarıda bahsedilen çalışmalara ek olarak, AMI tarafından son yıllarda Proje ile bağlantılı olması muhtemel çevresel ve sosyal etkilerin değerlendirilmesi için ayrıca pek çok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmaların bir listesi aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Şirket	Üretilen Teknik Dokümanlar
Proje Sahibi – AMI	(1) Asya Maden İşletmeleri Gökırmak Bakır Madeni Projesi Yerel İşe Alma Prosedürü (2015) (2) Asya Maden İşletmeleri Gökırmak Bakır Madeni Projesi Şikâyet Mekanizması Sistemi (2015) (3) Gökırmak Bakır Madeni Projesi Fizibilite Çalışması (2015) (4) AMI Gökırmak Bakır Madeni Projesi Yerel İşe Alma Prosedürü (2016) (5) Gökırmak Bakır Projesi – Fizibilite Çalışması (Mayıs 2017) (6) Gökırmak Bakır Projesi – Güncellenmiş Ayrıntılı Fizibilite Çalışması (Temmuz 2017)
AECOM	(1) Gökırmak Bakır Projesi Maden Kapatma Avan Planı (2015) (2) Gökırmak Bakır Projesi Çevresel ve Sosyal Değerlendirmesi ve Yönetimin Gözden Geçirilmesi (2015) (3) Gökırmak Bakır Projesi için Çevresel ve Sosyal Yönetim Planı (2015) (4) Gökırmak Bakır Madeni Su Temini Projesi için İlerleme Raporu (2015) (5) Gökırmak Bakır Projesi için Hidrokimyasal Özellikler ve Su Kalitesi Değerlendirme Çalışması (2015) (6) Gökırmak Bakır Projesi için Flora ve Habitat Değerlendirme Raporu (2015) (7) Gökırmak Bakır Projesi için Görsel Etki Değerlendirme Raporu (2015) (8) Gökırmak Bakır Projesi için Maden Suyu / Yağmur Suyu Yönetim Planı (2016) (9) Gökırmak Bakır Madeni Projesi için Hidrojeolojik Nitelendirme (2017) (10) Hidrojeolojik Etki Değerlendirme Raporu (2017)
AMC	(1) Gökırmak Bakır Projesi Ocak Tasarımı ve Zaman Çizelgesi Optimizasyon Raporu (2017) (2) Gökırmak Bakır Projesi Güncellenmiş Ayrıntılı Fizibilite Çalışması (2017)
Discworld	(1) Gökırmak Bakır Projesi için Operasyonel Jeoloji Standart İşletim Prosedürleri (2016-2017)
Envy	(1) Hanönü Bakır Madeni Kapasite Artırımı, Mineral İşleme Tesisi, Atık Depolama Tesisi ve Beton Tesisi Projesi ÇED Raporu (2013) (2) Hanönü Açık Ocak Bakır Madeni Projesi, Proje Açıklama Raporu (2014) (3) Hanönü Açık Ocak Bakır Madeni Kapasite Artırımı Projesi ÇED Raporu (2014) (4) Hanönü Bakır Madeni Projesi Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirme Raporu (2015)
Geochemico	(1) Hanönü Gökırmak Bakır Projesi Jeokimyasal Özellikler Ara Değerlendirme Raporu (2016) (2) Gökırmak Bakır Projesi, Kastamonu Kaya Örneklerinin Statik Test ile ARD/ML Nitelendirilmesi (Aralık 2016) (3) Gökırmak Bakır Projesi, Kastamonu Litolojilerin Kinetik Testi ile Jeokimyasal Nitelendirmeye ilişkin Nihai Rapor (Aralık 2016) (4) Gökırmak Bakır Projesi, Kastamonu, Türkiye’de Açık Ocak Çamur Havuzu ve Gölü Kütle Balansı / PHREEQC Modellemesi Sonuçları (Temmuz 2017) (5) Gökırmak Bakır Projesi, Kastamonu, Türkiye’de Atık Kaya Yığını Kütle Balansı / PHREEQC Modellemesi Sonuçları (Mayıs 2017)

Şirket	Üretilen Teknik Dokümanlar
	(6) Gökırmak Bakır Projesi, Kastamonu, Türkiye’de Kepezkaya Maden Atıkları Depolama Tesisi Sızıntısının PHREEQC Modellemesi (Haziran 2017)
Golder Associates	(1) Kepezkaya Atık Depolama Tesisi için Risk Değerlendirmesi (2016) (2) Kepezkaya Atık Depolama Tesisi için Acil Durum Hazırlık Planı (2017) (3) Kepezkaya Atık Depolama Tesisi için Risk Değerlendirmesi (Nisan 2017) (4) ADT için Alternatif Tasfiye için Kapsam Belirleme Çalışması (Mayıs 2017)
MineRP	(1) Gökırmak Bakır Projesi Jeoteknik Özellikleri, Cilt I / III (2017) (2) Gökırmak Bakır Projesi için Teknik Rapor, Zemin Kontrol Yönetim Planı Cilt II / III (2017) (3) Gökırmak Bakır Projesi için Jeoteknik Standart İşletim Prosedürleri Cilt III / III (2017)
REGIO	(1) Gökırmak Bakır Projesi Arkeolojik ve Taşınamaz Kültürel Miras Güncel Durum Etki Değerlendirme Raporu (2017) (2) Gökırmak Bakır Madeni Projesi Gayrı Maddi Kültürel Miras Raporu (2017)
RPS Aquaterra	(1) AMI Gökırmak Bakır Projesi, Maden Suyu Yönetim Raporu (2015)
SRM	(1) Asya Maden İşletmeleri Gökırmak Bakır Madeni Projesi Sosyal Etki Değerlendirme Raporu (2015) (2) Asya Maden İşletmeleri Gökırmak Bakır Madeni Projesi Paydaş Katılımı Planı (2015) (3) Asya Maden İşletmeleri Gökırmak Bakır Madeni Projesi Kümülatif Etki Değerlendirme Raporu (2015) (4) Asya Maden İşletmeleri Gökırmak Bakır Madeni Projesi İnsan Hakları Politikası (2015) (5) Asya Maden İşletmeleri Gökırmak Bakır Madeni Projesi İnsan Kaynakları Politikası (2015) (6) AMI Gökırmak Bakır Madeni Projesi Arazi Edinme Prosedürü (2017) (7) AMI Gökırmak Bakır Madeni Projesi Geçim Yolu Yapılandırma Planı (2017) (8) AMI Gökırmak Bakır Madeni Projesi İşgücü Akışı Yönetim Planı (2017) (9) Hanönü Geliştirme Atölyesi I (Mart 2016) (10) Hanönü Geliştirme Atölyesi II (Haziran 2016)

1.6 ÇSED'i nerede ve ne zaman görebilirim?

29 Eylül 2017 tarihinden başlayarak, ÇSED (ÇSED Raporu, PKP, ÇSYİÇP ve TOÖ) 60 gün boyunca aşağıdaki internet sitelerinde ve adreslerde halkın incelemesine sunulacaktır:

- AMI internet sitesi: <http://www.acacia.com.tr/>
- EBRD internet sitesi: <http://www.ebrd.com/esia.html>
- AMI Ofis / Ankara: Kazım Özalp Mah., Karaca Sok.,No:32/7, Gaziosmanpaşa - Çankaya /ANKARA
- AMI Ofis / Hanönü: Hanönü Mahallesi, Ali Sakallı Caddesi, No: 26, Hanönü / KASTAMONU - Hanönü Belediyesi
- Hanönü Kaymakamlığı
- Hanönü Belediyesi

1.7 ÇSED ile ilgili yorumda bulunabilir miyim?

AMI, ilgili herhangi bir tarafın yapacağı tüm yorumları teşvik ve takdir etmektedir. Yöneltilen tüm sorular ve yorumlar için cevap aranacak ve 60 günlük bilgi paylaşımı döneminde bu sorular ve yorumlara cevap verilecektir. Tüm soru ve yorumların alındığından ve uygun şekilde cevaplandırıldığından emin olmak için AMI bilgi paylaşımı döneminde toplantılar düzenleyecektir. İlgilenen tüm katılımcıların gelebilmesi için toplantılar Hanönü Belediyesi'nde ve belirlenen yakın yerleşim yerlerinin hepsinde yapılacaktır. Toplantı tarihleri AMI Halkla İlişkiler Ofisi'nde, AMI internet sitesinde ve yerel medya kanallarında uygun şekilde ilan edilecektir. Bu toplantılarla ilgili köy muhtarı da bilgilendirilecek ve böylelikle yerel halkın yakınlarda yapılacak toplantılardan haberi olması sağlanacaktır. Hassas kişilerin ÇSED'e erişebilmesi ve ÇSED hakkında yorum yapması için özellikle özen gösterilecek ve uygun önlemler uygulanacaktır. Hassas oldukları belirlenen gruplara projeyi açıklamak için farklı iletişim biçimleri kullanılacaktır. Bilgilendirme toplantısı, bölgedeki PAP'ların çoğu için kolayca erişilebilen halka açık ve merkezi bir yerde düzenlenecektir. Yaşlılar ve özürü ve sınırlı hareket kabiliyetine sahip kişiler için PAP'lara ulaşım desteği sağlanacaktır. ÇED'in açıklanması için kadınların katılımı kritik önemdedir ve kadınların katılımını sağlamak amacıyla onlar için ayrıca açıklama toplantıları düzenlenecektir.

2. PROJE TANIMI

2.1 Orada ne kadar bakır mevcut?

En son yapılan fizibilite çalışması (Haziran 2017) %1,50 Cu ile toplam 22 Mt cevher çıkarılarak zenginleştirmek için proses tesisine gönderilmesinin planlandığını onaylamaktadır.

Cevher üretimi sonucunda yılda ortalama 2 Mt cevher proses tesisine beslenecektir. İşletme tesisinin, %85 geri kazanım oranı ile çalışması beklenmektedir, toplam üretim ise, madenin ömrü boyunca %22,0 bakır niteliği ile yaklaşık 1,28 Mt kuru konsantre olacaktır.

2.2 Maden yatağının belirlenmesi için hangi çalışmalar yapıldı?

Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü tarafından yapılmış olan jeoteknik sondajlar, Gökırmak Nehri'nin üzerine bir baraj inşa etmeye uygun olup olmadığını araştırırken büyük miktarda sülfat mineralizasyonu ile karşılaşmıştır. Sonrasında, 2006 yılında, tarihi Üvezlidere galerisi içerisinde ve etrafında araştırma yapmak için AMI tarafından alınan AR200604276 sayılı araştırma ruhsatı alınmıştır. 2011 yılında Maden Kaynakları ve Cevher Rezervleri raporunun hazırlanması için araştırma sondajı, ayrıntılı jeoteknik sondajlar ve izleme ve diğer ayrıntılı jeolojik araştırma faaliyetlerini içeren kapsamlı bir program yapılmıştır. 2014 yılı başlarında ayrıntılı bir fizibilite çalışması yapılmış, bu çalışmayı Maden Kaynağı sınıflandırmasını güncellemek için yapılan bir sondaj programı takip etmiştir.

2015 yılı başlarında AMC ile bir sözleşme imzalanarak önceki ayrıntılı fizibilite çalışmasında bir boşluk analizi yapılmıştır. Bunun sonucunda AMC, 2015 yılında ve daha fazla ayrıntılı çalışma sonucu ilave bilgiler edinildikten sonra da 2017 yılında güncellenmiş bir fizibilite çalışması yapacaktır.

2.3 Projenin maden ruhsatı var mı?

AMI'nın, GBP için **Error! Reference source not found.**'te gösterildiği üzere 20064276 ve 201000713 sayılı iki ayrı Maden Ruhsatı bulunmaktadır. 20064276 sayılı Maden Ruhsatı, 1.950 hektarlık bir alanı kapsarken, 201000713 sayılı Maden Ruhsatının kapsadığı alan 1.997 hektardır ve toplamda ruhsatlı alan 3.947 hektardır.

2.4 AMI'nın ihtiyacı olan diğer izinler neler?

Mevcut durumda, AMI, Projenin ilk inşaat ve işletme faaliyetlerini başlatmak için gerekli olan tüm izinlere sahiptir. İşletme aşaması için gerekecek ilave izinler ile bilgi aşağıda verilmektedir:

- AMI, açık ocak ve Çorakoğlu EOK depolama alanının toprak işleri / inşaat / işletme faaliyetlerini başlatmak için gerekli izinlere ve onaylara sahiptir. En son yapılan fizibilite ve tasarım çalışmalarına göre, bu birimlerin tasarımında değişiklikler yapılmıştır. Bunun sonucunda da nihai ocak ve Çorakoğlu EOK depolama alanının bazı kısımları ÇED izni verilen alanı aşmaktadır. İnşaat tamamlandıktan sonra ve ulusal mevzuata uygun olarak izin başvurusu yapılacaktır.
- AMI, Çorakoğlu EOK depolama alanı maden ruhsatı kapsamında yer almadığından, bu alanın kullanımı için Maden İşleri Genel Müdürlüğü (MİGEM) tarafından verilen özel bir onaya (22 Nisan 2014 tarihli) sahiptir. Bu nedenle, yukarıda belirtilen ÇED izninin alınabilmesi amacıyla, EOK depolama alanı için kullanılacak ek alan için MİGEM'in de onayı alınmalıdır.
- Atık boru hattının bir bölümü de madencilik ruhsatı alanlarının dışında kalmaktadır ve bu alanlar MİGEM dışındaki idarelerin yönetiminde bulunmaktadır. Bu kesimlerdeki inşaat ve işletme faaliyetleri için AMI ilgili idarelerden gerekli izinleri almıştır ve Devlet Su İşleri tarafından gerekli görüldüğü şekilde bir protokol üzerinde anlaşmaya varılacaktır.

Proje faaliyetleri için gereken diğer izinler ve bunların durumları aşağıda verilmektedir:

İzin	İlgili İdare / Kurum	Durum
Ormanlık Alanın Madencilik Faaliyetleri ve Tesisleri için Kullanılması İzni	Orman İl Müdürlüğü	16.07.2014 ve 28.10.2016 tarihleri arasında alındı. Bağdere ADT için, bu birim gelecekte işletmeye başlatılmadan önce alınacaktır
Tarımsal Alanın Tarım Dışı Amaçlar için Kullanılması İzni	Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüğü	01.03.2017 tarihinde başvuruldu.
Çorakoğlu EOK depolama alanının kullanımı için Özel İzin	Maden İşleri Genel Müdürlüğü	Alındığı tarih: 22.04.2014
Kepezkaya ADT için Atık Depolama Projesi Onayı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	Alındığı tarih: 16.12.2015
Geçici Çalışma İzni (Evsel AAT için)	Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	Alındığı tarih: 18.11.2016
Çevre İzin Belgesi	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı	18.11.2017 tarihinden önce alınacaktır
İşyeri Açma ve Çalıştırma İzni	İl Özel İdaresi	06.01.2017 tarihinde alınan 1 Yıllık Deneme İzni için Çevre İzninin kalıcı olması gerekir
Gökırmak Nehir Derivasyonu Projesi Onayı	Devlet Su İşleri (DSİ) Genel Müdürlüğü ve 23. Bölge Müdürlüğü	Nihai tasarım DSİ 23. Bölge Müdürlüğü tarafından 11.11.2014 tarihinde, DSİ Genel Müdürlüğü tarafından ise 14.11.2014 tarihinde onaylanmıştır
Yeraltı Suyu Kullanma İzinleri	Devlet Su İşleri (DSİ)	Alındığı tarih: 15.03.2017
Yerüstü Suyu Kullanım İzni	Devlet Su İşleri (DSİ)	14.12.2016 tarihinde olumlu görüş yazısı alınmıştır, DSİ ile AMI arasında bir protokol imzalanması gerekmektedir
Kültür ve Turizm Bakanlığı Olumlu Görüşü	Kültür ve Turizm Bakanlığı	Alındığı tarih: 23.10.2012
Patlayıcı Alma ve Kullanma İzni	Kastamonu Valiliği	Alındığı tarih: 04.01.2017
Paket Arıtma Bertaraf Anlaşması	Beste Geri Dönüşüm Ltd.	22.11.2016
Atık boru hattının 030-05 sayılı devlet karayolunun altından geçen bölümü için Protokol Onayı	Karayolları Genel Müdürlüğü (KGM) - 15. Bölge Müdürlüğü	Alındığı tarih: 15.04.2015
Atık boru hattının Demirci HES drenaj kanalı ve Gökırmak Nehri ile kesişen kesimi için Olumlu Görüş Yazısı	Devlet Su İşleri (DSİ) - 23. Bölge Müdürlüğü	Alındığı tarih: 08.01.2014

İzin	İlgili İdare / Kurum	Durum
Atık boru hattının Demirci HES drenaj kanalı ile kesişen kesimi için protokol	Demirci Enerji Yatırım Üretim İnşaat ve Ticaret A.Ş.	DSİ tarafından talep edildiği üzere, boru hattı faaliyetlerinin başlamasından evvel bir protokol yapılacaktır
EİH için Geçiş Hakkı Anlaşmaları	Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK)	Alındığı tarih: 28.04.2015
Elektrik Ruhsatı	BEDAŞ	Alındığı tarih: 28.06.2013

2.5 Projede hangi standartlar uygulanacaktır?

AMI aşağıdaki standartlara uygun şekilde hareket edecektir:

- Ulusal mevzuat koşulları ve Projeye uygulanabilir tüm ulusal izinler, ruhsatlar ve onaylar,
- EBRD Çevresel ve Sosyal Politikası (Mayıs 2014) ve Performans Koşulları (PR),
- Ekvator Prensipleri,
- Avrupa Birliği (AB) mevzuatı koşulları (EBRD, Avrupa Çevre İlkelerine imza atmış taraflardan biri olarak, EBRD tarafından finanse edilen projelerde, coğrafi konumundan bağımsız olarak proje bazında uygulanabildiği her yerde, AB çevre ilkeleri, uygulamaları ve temel standartlarının benimsenmesini destekleme taahhüdü vermiştir),
- Birleşmiş Milletler İş ve İnsan Hakları Yol Gösterici İlkeleri,
- ÇSED'de de belirtildiği üzere diğer iyi uluslararası sanayi uygulamaları (GIIP),
- Türkiye'nin taraf olduğu Uluslararası Sözleşmeler ve Protokoller ve
- AMI Çevre, Sağlık ve Güvenlik ve Sosyal Politikaları.

Türk yönetmeliklerinin, AB temel çevre standartlarından farklı olması durumunda, Proje bu standartlardan hangisi daha sıkı ise o standarda uyacaktır.

AMI ve ÇSED'de belirlenen Proje standartlarına ek olarak, AMI ayrıca işletme aşamasında ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi ve OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi belgelerini almayı planlamaktadır.

2.6 AMI vergi ve ruhsat ücreti ödeyecek mi?

ACACIA Madencilik, Ankara'da bulunan Cumhuriyet Vergi Dairesine kayıtlıdır. Maden Kanunu'nun 14. maddesine göre: "Lisans sahibinin bölge hakkının % 25'i il özel idaresine kayıtlı ilin özel idarelerine devredilir ve % 50'si altyapı yatırımlarında kullanılmak üzere köyün ilgili ilçe veya ilçelerine, % 25'i ile sınırlı olan kısmı da hazineye verilir ". Toplamda, ruhsat ücreti için ödenecek tahmin edilen miktar 36,9 milyon ABD Doları olup Projenin tüm maden hayatı boyunca gelir vergisi olarak ödenecek tahmin edilen miktar 79,2 milyon ABD Doları'dır. ACACIA Madencilik, Ankara'daki Cumhuriyet Vergi Dairesi'ne kayıtlıdır.

2.7 Şimdi araziyi kim kullanıyor ve nasıl etkilenecekler?

Etkilenen Araziler

Projenin ve ilgili tesislerinin bulunduğu arazi, ormanlardan, kamu arazisi ve özel arazilerden oluşmaktadır. Toplam 4.122,3 dekar arazi açık ocak sahası, proses tesisi, atık tesisi, atık depolama alanları, erişim yolları ve enerji nakil hatlarını kapsayan Proje tesisleri için edinilmiştir (Aşağıdaki Tabloya bakınız). Projeden etkilenen arazinin çoğunluğu Orman arazisi (%79) olup bunu Özel araziler (%13) ve Hazine arazileri (%6) izlemektedir. Özel arazi edinimi Projenin ana tesisleri ve enerji nakil hattı için tahsis edilen 537,5 dekar araziden oluşmaktadır. Özel arazilerin 299 dekarlık kısmını oluşturan toplam 91 parsel Vakıfgeymene ve Merkez mahallelerinde yer almaktadır ve Projenin ana tesisleri için alıcı satıcı müzakereleri yoluyla edinilmiştir. Projenin ilk aşaması için gerekli olan tüm arazi edinilmiştir. Projenin ilerideki aşamaları için gerekli olan arazi edinimi, Proje ihtiyaçlarına bağlıdır ve henüz belirlenmiş değildir.

Arazi Türü	Mülkiyet (dekar)	İrtifak Hakkı (dekar)	Toplam Arazi (dekar)	Parsel sayısı
3. Taraf	–	33.99	33.99	22
Belediye	–	20.31	20.31	12
Hazine	–	232.90	232.90	35
Orman	–	3,251.80	3,251.80	10
Özel Edinme	299.84	–	299.84	91
Özel Kamulaştırma*	–	224.45	224.45	357
Özel kiralama	–	13.27	13.27	10
Kayıt dışı (nehir yatağı vb.)	–	45.77	45.77	73
Toplam	299.84	3,822.49	4,122.33	610

Kaynak: Acacia

Etkilenen Arazilerin Azaltılmasına Yönelik Önlemler

Arazi tahsis etkisini azaltmak için AMİ Çorakoğlu Ekonomik Olmayan Kaya Depolama Alanı kapasitesini iyileştirmiş, böylece atık kaya için ilave arazi edinilmemiştir. AMİ ayrıca ulusal ÇED’de cevher depolama için ayrılan ilave araziye edinmek yerine mevcut araziye cevher depolamak için kullanmaya karar vermiştir. AMİ ayrıca ek bir erişim yolu inşa etmiş, köy trafiğine girmeyen ve aynı zamanda orman yangınlarında yangın erişim yolu işlevi de görecek bu yolu yaparak Yılanlı Orman sahasındaki arazi kullanımını 4,8 ha azaltmıştır. AMİ toprak edinim etkisini en aza indirmek için patlayıcı depolama birimini de iptal etmiş ve atıkların tesis sahasından atık depolama tesisine nakli için yeraltı atık boru hattını kullanmayı tercih etmiştir.

AMİ Proje den etkilenen yerleşimlerin maruz kalacağı rahatsızlığı en aza indirmek ve sakinlerinin ve hayvanlarının çevrelerine güvenli bir biçimde erişebilmelerini sağlamak için 4 erişim noktasına giden 2 alt geçit inşa etmiştir. Buna ek olarak hayvan sağlığı ve güvenliği için açık ocak için edinilen arazinin çevresi çitle kapatılacaktır. AMİ açık ocağın proses tesisine malzeme naklinde kamusal yolların kullanımını en aza indirmek amacıyla ayrı bir yol inşa etmiştir.

Azaltma Önlemleri

Vakıfgeymene köyündeki bazı topluluk üyeleri tarafından otlatma amaçlı kullanılan çayırılara erişim konusunda etki belirlenmiştir. Olumsuz etkileri azaltmak için AMİ ek mera sahası satın almış ve yeni edinilen meraya erişim yolu sağlanmıştır. Ayrıca, Proje tarafından edinilen araziye operasyonlar için ihtiyaç duyulmamaktadır (Kepezkaya ADT sahası yakınında) ve tarımsal faaliyetler için halkın kullanımına açılacaktır. Açık ocak ile proses tesisi arasında yeni inşa edilen yoldan etkilenebilecek komşu yerleşimlerin maruz kalacağı etkiyi azaltmak ve güvenli geçişi sağlamak için AMİ iki alt geçit ve 4 geçit inşa etmektedir. Yukarıda belirtilen önlemlere ek olarak AMİ ayrıca bir Geçim Yolu Yapılandırma Planı (GYP) geliştirmiştir. GYP’nin amacı Proje sebebiyle toprak kaybının herhangi bir ekonomik yer değişimini tetiklememesini sağlamaktır ve tarımsal faaliyetlere destek, çayırların geliştirilmesi, beceri geliştirme ve mesleki eğitimler ve yerel kooperatifler ile girişimcilere destek gibi gelir elde etme faaliyetlerini içermektedir.

2.8 Proje için planlanan program nedir?

Projenin toprak ve inşaat faaliyetlerinin yaklaşık 32 ay sürmesi öngörülmekte olup işletme aşamasının toplamda 11,3 yıl sürmesi beklenmektedir. Diğer yandan, rehabilitasyon çalışmalarının / kapanış sürecinin, maden faaliyetlerinin tamamlanmasının ardından 2 yıl sürmesi beklenmektedir.

Aralık 2016 itibarıyla, Gökırmak Nehri üzerindeki tüm nehir derivasyon sistemi yapılarının (2 tünel, üst ve alt kesim batardoları), atık taşıma yolları ve EİH inşaatları tamamlanmış, proses tesisi inşaatı ve ara toprağın sıyrılması faaliyetleri ise devam etmektedir ve Nisan 2018’e kadar tamamlanması planlanmaktadır. Mevcut programa göre Proje’nin aşamaları aşağıdaki gibidir:

İnşaat Öncesi	(2011-2015)
İnşaat Aşaması	(2015-2018)
İşletme Aşaması	(2018-2029)
Kapatma ve Rehabilitasyon Aşaması	(2029-2032)

2.9 Madende kaç kişi çalışacak?

GBP'nin inşaat aşamasında çalışan personel sayısı (AMI ve yüklenici personeli dâhil) 2015 yılında 432 ve 2016 yılında ise 406 ile en yüksek sayıya ulaşmış iken, Aralık 2017 için inşaat aşaması personeli için tahmin edilen en yüksek sayı 797 'dir.

Diğer yandan, Projenin işletme aşamasında ihtiyaç duyulan en yüksek personel sayısı 496 olup, bunun 160'ı AMI ve 336'sı ise maden yüklenicisinin personelinden oluşacaktır.

Proje Aşaması (maksimum)	Mavi Yaka	Beyaz Yaka
İnşaat Aşaması	618	179
İşletme Aşaması	362	134

2.10 Proje yerel halk için iş fırsatları yaratacak mıdır?

Proje yerel işe alımları, özellikle Projeden etkilenen yerleşimlerden işe alımlar üzerinde duracaktır. Geçim yolu yapılandırma programlarına ek olarak yerel işe alımlar etkilenen yerleşimlerdeki geçim kaynaklarının iyileştirilmesi ve etkinin azaltılmasında önemli bir rol oynayacaktır. AMI madende projeden etkilenen yerel nüfusun istihdamına kendini adanmıştır. Yerel işe alımların faydalarını değerlendirmek üzere Proje bir Yerel İstihdam Politikası ve bir Göç Yönetim Planı hazırlamıştır. Yerel istihdam madenin ömrü boyunca devam edecektir ve AMI ortak kuruluşlarla birlikte beceri geliştirme programları ve işbaşı eğitim programları uygulayarak yükleniciler/AMI için kalifiye bir yerel işgücü oluşturacaktır.

AMI'nın amacı çalışanlarından vasıfsız çalışanlarının %100'ünün , yarı vasıflı çalışanlarının %50'sini bu projede çalıştırmaktır. Geri kalan çalışanlarının Hanönü ve Taşköprü'de yaşayacaklarının beklenmektedir. Her vardiyada çalışanları bir otobüs servis hizmeti ile madenden yerleşim alanlarına taşıyacaktır. (Türk kanunlarına göre günlük 24 saatte 3 vardiya olacaktır.) Taşıma servislerini yerel şirketlerden kiralanacak ve kişisel araçların maden sahasına girilmesine izin verilmeyecektir.

Bölgede madenin varlığı bir çarpan etkisi yaratarak başka alanlarda da istihdamı arttıracaktır. Özellikle dolaylı istihdam artacaktır. AMI'nın tedarik zincirinde istihdam aynı zamanda hizmet ve mal satın aldığımız şirketler üzerinden de dolaylı ve doğrudan yaratılacaktır. Aynı zamanda AMI'nın çalışanlarının yapacağı harcamalar, satın aldığı hizmetler ve mallar da dolaylı istihdam yaratma etkisi oluşturacaktır.

2.11 Proje yerel tedarikçiler için fırsatlar yaratacak mıdır?

AMI ve alt-yükleniciler yerel ekonomiyi canlandırmak ve yerel girişimciliği desteklemek için yerel alımlara öncelik vereceklerdir. Bu amacı en etkin bir biçimde başarmak ve Projenin etkilenen nüfuslara faydalarını azami seviyeye yükseltmek için AMI bir yerel alım kılavuzu hazırlamıştır.

Yerel alımı en üst seviyeye çıkarma için gerekli planlar ile iş etiği ve şeffaflığın sağlanmasına ilişkin politikalar AMI tarafından geliştirilmiştir. Gökırmak Bakır Projesi'nin proje ömrü süresince toplam giderlerinin 1 milyar Amerikan doları (bakır fiyatı olan 3 Amerikan dolarına dayalı olarak) olması beklenmektedir (vergi ve finansman giderleri hariç). Söz konusu giderlerin devlet bütçesine fazladan gelir, çalışanlar için doğrudan iş ve yerel işletmeler ve alt yükleniciler için çeşitli olanakların sağlanması anlamına gelmektedir. AMI'nın proje ömrü süresince imtiyaz hakları için ödeyeceği miktar 39,9 milyon Amerikan dolarına, vergiler ise 79,2 milyon dolara tekabül etmektedir. AMI tarafından ödenen devlet hakkının %25, madenin sınırlarında yer aldığı İl Özel İdaresi'ne aktarılırken, %50'si ilgili ilçelerdeki köylere veya ilçe idarelerine altyapı yatırımlarında kullanılmak üzere dağıtılacaktır. Geriye kalan %25'lik pay ise Hazine'ye yatırılacaktır.

AMI ve başlıca alt yüklenicileri satın alacakları mal ve hizmetlerin büyük bölümünü mümkün olduğunca yerel tedarikçilerden ve yüklenicilerden tedarik edeceklerini taahhüt etmektedirler (bkz. Yerel Tedarik Prosedürü). Proje giderlerinin büyük bir kısmı Türkiye'de harcanacaktır. AMI yerelden ve ülke genelinden tedarik etmeyi planladığı maddelerin bir listesini belirlemiştir:

- Dizel yakıt Türkiye'nin önde gelen petrol şirketlerinin bir tanesinden sağlanacaktır
- İnşaat işlerine ilişkin sözleşmeler ve malzemeler
- Araçların ve ağır ekipmanın bakım ve onarımı
- Madendeki işgücü için taşıma hizmetleri
- Araç kiralama

- Hafif araçlar için yakıt
- Madendeki işgücü için yemek hizmetleri
- Ofis mobilyaları
- Kırtasiye malzemeleri
- Temizlik ve çamaşır hizmetleri

2.12 AMI sahaya nasıl ulaşacak?

Proje kapsamında kullanılacak olan yolları gösterir harita Şekil 2-1'de sunulmaktadır.

Sahaya ana erişim Kastamonu-Sinop Devlet Karayolu ile sağlanacaktır. Proje ofisi, Kastamonu-Sinop Devlet Karayolu üzerinde yer almakta olup ofisten ana ulaşım kavşağına olan mesafe 4,4 km'dir (ofisinin batısına doğru). Bu noktadan itibaren, açık ocağın kuzeyinde ve Çorakoğlu EOK depolama alanının güneyinde bulunan sahadaki idari binaya ulaşmak için, mevcut 1,7 km'lik köy yolu kullanılacaktır (bkz. **Error! Reference source not found.**).

Ulaşım için, Kepezkaya ADT ve bu ADT'nin güneybatısında yer alan Kastamonu-Sinop Devlet Karayolu arasında bulunan mevcut yol (1,8 km) kullanılacaktır. Bu yol, Proje faaliyetleri için tamamen iyileştirilmiş durumdadır.

2,3 km uzunluğundaki bir yol ve bunun bağlandığı 1 km'lik diğer bir yoldan oluşan mevcut köy yollarının 3,3 km'si, Proses Tesisi ve Kastamonu-Sinop Devlet Karayolu arasındaki ulaşım için kullanılacaktır. Bunlardan Proses Tesisini kalan 1 km'lik yola bağlayan 2,3 km uzunluğundaki yol, Proje faaliyetleri için iyileştirilmiştir. Trafik Yönetim Planında, etkilenen yerel topluluklar üzerindeki yol güvenliği ile ilgili etkileri azaltmak için yol güvenliği önlemleri belirlenmiştir.

2.13 AMI madene elektriği nasıl götürecektir?

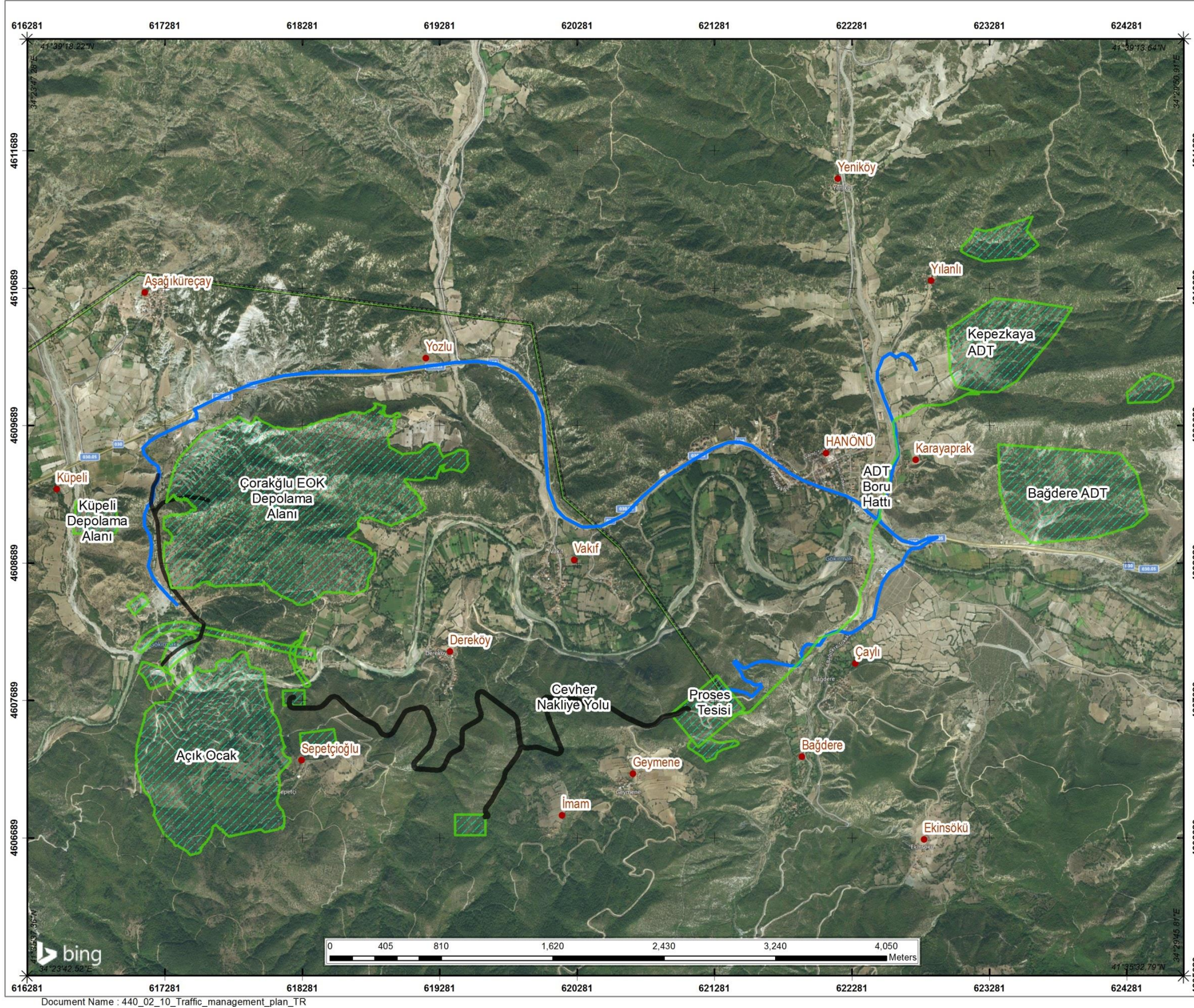
Elektrik, 34,5 kV, 28,8 km uzunluğundaki havai iletim hattı vasıtasıyla Taşköprü trafo istasyonundaki ulusal şebekeden verilecektir.

EİH'nin inşaatı tamamlanmış olup EİH'nin geçici kabul ve devri için, AMI ve Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş. arasında 03 Mart 2017 tarihinde bir anlaşma imzalanmıştır. EİH'nin sahibi olarak, dağıtım şirketi bakım ve işletmeden sorumlu iken, AMI bu bakım çalışmalarının finanse edilmesinden sorumlu olacaktır.

2.14 Cevher nasıl çıkarılacak?

Açık ocak madenciliği ve yeraltı madenciliği madencilikte iki ana alternatiftir. Madencilik yönteminin seçiminde başlıca belirleyici faktör cevher kütlesinin topografya yüzeyinden derinliğidir. GBP için madencilik yöntemi alternatifleri analizi daha önce Projenin madencilik operasyonları sahasına daha yakın bir yerde yer alan Devlet Su İşleri (DSİ) tarafından inşa edilecek Taşköprü Barajı ve HES Projesinin varlığıyla sınırlandırılmıştır. Bu barajın inşa edilmesini ve işletilmesini kolaylaştırmak amacıyla yeraltı madenciliği Projenin ilk yöntemi olarak belirlenmiştir. Ancak, daha sonraki çalışmalarda bölgedeki cevher potansiyelinin oldukça yüksek olduğu kanıtlanınca, DSİ Taşköprü Barajı'nın yerini yeniden değerlendirmiş ve madencilik faaliyetlerinden beklenen yüksek ekonomik kâr nedeniyle barajın yerini değiştirmiştir. Bunun sonucunda ve özellikle cevher kütlesinin oldukça sığ olması dikkate alınarak, Projenin madencilik yöntemi olarak açık ocak madenciliği belirlenmiştir.

Yüzey toprağı sıyırma faaliyetlerinin ardından, ocağın patlatma ve kazma yöntemleri ile maden çıkartılacaktır. Çıkarılan cevher Proses Tesisine taşınacaktır.

GÖSTERİM	
	Planlanan Proje Üniteleri
	Stabilize Yollar
	Erişim Yolları
	Enerji Nakil Hattı
	Yerleşim Birimleri

AECOM	
<small>Tel : +90 312 442 98 83 Faks : +90 312 442 98 82 environment.turkey@aecom.com www.aecom.com</small>	
<small>Mustafa Kemal Mah. Dumlupınar Bulvarı No: 266 Tepe Prime B Blok Suite No: 51 06500 Çankaya/Ankara Türkiye</small>	
Proje Adı:	Gökermak Bakır Projesi ÇSED Paketi
Harta Adı:	Trafik Yönetim Planı
Çalışmayı Talep Eden:	Acacia Maden İşletmeleri A.Ş.
Proje Ekte:	Çevre
Proje Kodu:	440.02.10
Tasarım/Çizim:	A. Korkmaz
Sun:	14/09/2017 - 11:57 Güncelleme (Korkmaz / TRAKIR 1PC31746)
Koordinat Sistemi:	Projection: Transverse Mercator Coordinate System: ED 1950 UTM Zone 36N
Sayfa Boyutu:	A3
<small>Kartınlar : © 2017 DigitalGlobe INCES (2017) Distribution Aerba OS © 2017 Microsoft Corporation © 2017 HERE</small>	

Şekil 2-1 Proje Yol Ağı

2.15 Bakır cevheri nasıl zenginleştirilecek?

Projenin ömrü boyunca çıkarılan cevher proses tesisine beslenecektir. Açık ocağın yaklaşık 3 km doğusunda bulunan proses tesisi, Fizibilite Raporu'na göre yıllık 2 Mt iş hacmine sahip olacaktır. Aşağıda prosesin bir özeti sunulmaktadır:

- Cevher önce parçalanacak, elekten geçirilecek ve parçacık boyutunu küçültmek için ufalanacaktır.
- Bu parçacıklar yüzdürme devresine beslenecek ve burada uygun kimyasalların eklenmesini de içeren bir dizi işlemden geçeceklerdir.
- Yüzdürme devresinden çıkan konsantre, konsantre susuzlaştırma devresine gönderilecektir. Burada konsantre yoğunlaştırılır ve madenin bakır konsantre ürünü olan nihai bir konsantre filtre keki elde etmek üzere konsantre filtre presine pompalanır.
- Proses sırasında oluşacak olan sıvı atıklar, maden atığı (tesis atığı) yoğunlaştırıcısına yönlendirilecektir. Burada su içeriğinin bir kısmı atıktan ayrılacaktır. Atık, yaklaşık 3.8 km uzunluğundaki botu hattı ile ADT'ye pompalanacaktır. Öte yandan, atıktan tutulan su proses tesisine geri pompalanacaktır.

2.16 Bakırın zenginleştirilmesi sırasında ortaya çıkan atığa ne olacak?

Bakır cevherinin zenginleştirilmesi sırasında ortaya çıkan tesis atığı (yani maden atığı) Atık Depolama Tesislerine (ilk 4 yıl 9 aylık üretim sürecinde, tekrar yapılan incelemeye göre, Kepezkaya ADT'ye ve sonrasında potansiyel olarak Bağdere ADT'ye) nakledilecek ve bu tesislerde depolanacaktır.

Kepezkaya ADT Gökırmak Nehri'nin kuzey kesiminde, Hanönü bölgesinin doğusunda bulunmaktadır. Bağdere ADT ise Kepezkaya ADT'nin yaklaşık olarak 350 metre güneyindedir. Bu iki ADT'nin toplamı ortaya çıkacak olan tüm atığı depolayacak yeterli kapasiteye sahiptir.

2.17 Atık yönetim tesisi güvenli mi?

Golder Associates, ADT'nin güvenliğini doğrulamak için alternatif çalışmalar ve ayrıntılı bir risk değerlendirme çalışması yapmıştır. Bu çalışmalar sonucunda Kepezkaya ADT için tanımlanan en yüksek baraj çökmesi ihtimalinin oldukça beklenmedik olduğu ortaya çıkmıştır. ADT güvenliğini sağlamak için aşağıdaki önlemler alınacaktır:

- ADT tasarımına dayanıklılık arttırıcı bir payanda eklenmiştir. Dayanıklılık arttırıcı payanda eklenmesi, ADT'nin şev kayması ile ilişkili riskini ciddi oranda düşürmüştür.
- Rezervuar yüzeyleri ve ADT barajı üst kesim yüzü ve kapatma duvarı setleri, yukarıdan aşağıya doğru, bir drenaj jeokompozit tabakası, bir jeomembran tabakası, bir Jeosentetik Kil Astarı (GCL) tabakası ve bir drenaj kompozit tabakası ile astarlanacaktır. Tüm bu yapılar geçirimsizlik sağlayarak atıkların dış sularla temas etmesini engelleyecektir. Geçirimsiz astar ve drenaj sistemleri için kullanılacak tüm materyaller, atık ve yeraltı sularının kimyasal içeriği dikkate alınarak seçilmiştir.
- Tesis, beton astarlı bir yağmur suyu yönetim sistemi ile donatılacaktır.
- Yeraltı suyunu izlemek için, Kepezkaya ADT'de toplam 4 ve Bağdere ADT'de ise toplam 5 adet izleme kuyusu inşa edilmiştir.
- Kepezkaya ADT'nin kapatılmasından sonra, tesis jeomembran içeren bir sistemle örtülecek ve en üste bir kaplama tabakası (üstü kapalı olarak) serilecektir.
- Bir acil durum hazırlık planı geliştirilmiştir ve personel düzenli tatbikatlar ile eğitilecektir.

Bağdere ADT için tasarım çalışmaları henüz başlatılmamış olup, 3. üretim yılının yaklaşık olarak Temmuz-Eylül aylarına kadar inşaatının başlatılması gerekmektedir ve ek süreç incelemesine göre, bu ikinci ADT tesisinin kurulması gerekmeyebilir.

2.18 Madencilik faaliyetleri sonucu ortaya çıkan atık kayalara ne olacak?

Çıkarılan kayaların bazılarının bakır konsantrasyonu yüksek olmadığından (ticari amaçlar için yeterli olmadığından), bu kayalar atık kaya statüsünde olacaktır. Bu atık kayalar, kamyonlarla Çorakoğlu EOK depolama alanına taşınacak ve burada saklanacaktır. Ekonomik olmayan kaya depolama alanlarının yer seçimi için temel kriter, topografya değişiklikleri ve hava emisyonlarının kapsamı gibi taşıma mesafesinin neden olduğu etkilerin yanı sıra, yakıt tüketimi ve zaman gibi ekonomik faktörlerin neden olduğu etkilerin en aza indirilmesi olmuştur, bu nedenle EOK depolama alanının ocağın kuzeyine (her iki tesisde 1.8 km uzunluğunda bir servis yolu ile bağlanacaktır) yapılması planlanmaktadır (bu iki tesis birbirine 1,8 km'lik bir servis yoluyla bağlanacaktır).

2.19 Ekonomik olmayan kaya depolama alanı güvenli mi?

Fizibilite çalışmaları kapsamında, EOK depolama alanının dayanıklılığından emin olmak için MineRP Eurasia Madencilik Tic.Ltd Şti (MineRP) ve Middindi Consulting Pty Ltd. EOK depolama alanı tasarım alternatiflerini incelenmişlerdir. EOK depolama alanının mevcut tasarımının en güvenli ve fiziksel dayanıklılık açısından da en uygun tasarım olduğuna karar verilmiştir.

Kimyasal dayanıklılığa gelindiğinde ise EOK depolama alanı ile ilgili muhtemel sorun Asit Kaya Drenajı ve Metal Liçidir (ARD-ML). Kısaca ifade etmek gerekirse, ARD-ML, açık ocaktaki yeraltı kayaları yer üstüne çıkarıldığında ve kayaların içindeki mineraller hava ve su ile temas ettiğinde yüksek metal konsantrasyonuna sahip asidik suların ortaya çıkmasıdır. Geochemico tarafından yapılan çalışmalara göre EOK depolama alanından kaynaklanabilecek yerüstü suyu konsantrasyonlarının herhangi bir düzenleyici sınırı aşmasının beklenmediğini göstermektedir. EOK depolama alanından kaynaklı olabilecek ve yeraltı suyuna karışan sızıntının ihmal edilebilir düzeyde olduğu ve Gökırmak Nehri'nin doğal halinde sınır değerleri aşan sülfat konsantrasyonu hariç hiçbir elementin AB düzenleyici prensipleri aşmayacağı hesaplanmıştır. Proje sebebiyle sülfat konsantrasyonunda olacak artış önemsiz düzeyde olup, mevcut analitik yöntemlerle tespit edilebilir düzeyde bile değildir.

EOK depolama alanı kaynaklı muhtemel etkileri önlemek/azaltmak ve EOK depolama alanının fiziksel ve kimyasal dayanıklılığını sağlamak için aşağıdaki önlemler alınacaktır.

- Akış yönünü değiştirmek ve depolanan atık kayaya ile yüzey akışı etkileşimini önlemek için EOK depolama etrafında tutma kanalları oluşturulacaktır. Bu temassız su, alt kesimdeki yerüstü sularına boşaltılacaktır.
- Geçirimsiz çökeltme havuzları inşa edilecek ve atık kaya ve açık ocak duvarları ile temas halindeki akıntı suları tutularak, ileri arıtma için bu havuzlara yönlendirilecektir.
- EOK depolama alanındaki faaliyetlerin sonlanması sonrasında, bu alan bir tabaka çakıl, bir tabaka kil, bir tabaka daha çakıl ve nihai olarak bitki yetişmesini sağlamak için serilen üst toprak tabakasından oluşan bir sistem ile kapatılacaktır. Bu sistem, depolanan atık kayaya yağmur suyunun ulaşmasını engelleyecektir.

2.20 Maden atığı olmayan atıklar nasıl yönetilecek?

Proje faaliyetleri sonucu oluşması beklenen Tehlikeli Atıklar (maden atığı olmayan atıklar); atık yağlar, bitkisel atık yağlar, kullanılmış piller ve aküler, kirlenmiş atıklar (kablolar, KKD'ler, ambalajlar), elektronik atıklar, floresanlar ve tıbbi atıklardan oluşmaktadır.

Proje faaliyetleri sonucu oluşacak tehlikeli atıklar lisanslı bertaraf tesislerine gönderilecektir.

Öte yandan, geri dönüştürülebilir ambalaj atıkları ve evsel atıklar gibi tehlikeli olmayan atıklar ayrı olarak toplanarak ortaya çıkan atık türüne göre lisanslı geri dönüşüm / yeniden kullanım / bertaraf tesislerine gönderilecektir.

2.21 Evsel atık su nasıl yönetilecek?

Hem inşaat hem de işletme aşamasında personelin kullanımı sonucu ortaya çıkacak olan evsel atık su üç adet paket atık su arıtma tesisinde arıtılacaktır. Arıtılmış atık su, deşarj sınır değerleri karşılandıktan sonra Gökırmak Nehri'ne deşarj edilecektir. Arıtılmış atık su düzenli olarak analiz edilerek yönetmelikte verilen sınır değerlere uygun olduğundan emin olunacaktır. İnşaat aşamasında ortaya çıkan evsel atık suyun yerel çevre üzerinde herhangi olumsuz bir etkisi olmayacak ve bu atık su yeraltı suyunu da etkilemeyecektir.

2.22 Neden bir Nehir Derivasyon Sistemine ihtiyaç duyuldu?

Planlanan açık ocak, Gökırmak Nehri yatağına karşılık gelmektedir ve bu nedenle, bir nehir derivasyon sistemi planlanmış ve inşa edilmiştir. Bu sistem nehrin 1,5 km'lik önceki kolunu, Gökırmak Nehri'nin en üst deşarjı olan 10.000 yıl / 24 saatlik akışı idare edebilecek 2 adet 700 m'lik paralel tünellerle yönlendirecektir. Ana derivasyon yapıları, iki adet batardo, iki adet beton astarlı derivasyon tüneli ve bir de dolusavaktan oluşmaktadır.

Gökırmak Nehri Derivasyon Sistemi inşaat faaliyetleri 8 Eylül 2015 tarihinde başlamış ve 27 Aralık 2016 tarihinde tamamlanmıştır. Böylelikle, nehir bu tünellere yönlendirilmiştir. Sistem Devlet Su İşleri'nin (DSİ) Taşköprü Barajı Projesinin alt kesiminde olup hâlihazırda DSİ tarafından baraj projesi için yapılmış olan planlama ve etki değerlendirme çalışmalarında dikkate alınmıştır. Nehir derivasyon sisteminin sahibi olarak bakım ve işletilmesinden DSİ sorumlu iken, AMİ bakım çalışmalarının finansmanından sorumludur.

2.23 Proje suyunu nereden temin edecek ve su nasıl yönetilecek?

Yerel halkın mevcut su kullanımını belirlemek ve bunun hakkında bilgi edinmek için Proje Sahasında bir hidrosensus çalışması yapılmıştır. Bu çalışma kapsamında, Proje Sahasının içerisindeki ve yakın çevresindeki çeşmeler ve kuyular da dâhil olmak üzere tüm su kaynakları ziyaret edilerek halkın içme suyu kaynaklarında bir numune alma programı başlatılmıştır.

Projenin ihtiyacı olacak tatlı suyu temin edecek en uygun kaynağı belirlemek için bir takım çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar Orta Doğu Teknik Üniversitesi ile birlikte tamamlanmış ve yerüstü ve yeraltı su kaynakları ile ilgili çalışmalarda üretim birimlerine 35 L/s tatlı su sağlandığı tespit edilmiştir. Hanönü'nün güneydoğusunda bulunan alüvyon akifer (Sarıkaya Çayı alüvyon yelpazesi olarak oluşmuş ve kuzeyde Gökırmak Nehri ile sınırlanmış) en uygun su kaynağı olarak seçilmiştir. Bu alanda açılan kuyularda yapılan testler bu akiferin projenin 35 L/s su ihtiyacını halkın su kaynakları üzerinde hiçbir olumsuz etki oluşturmadan temin edebileceğini göstermiştir. Proses tesisinin suyu sahada açılan dört adet kuyudan temin edilecektir. Bu kuyulardan biri acil durumda kullanılmak üzere yedek olarak tutulacaktır. Su, ulaşım yoluna paralel giden bir boru hattı ile proses tesisine pompalanacaktır (Şekil 4).

Proje için mümkün olan yerlerde suyun geri dönüşümü ve yeniden kullanılmasını azami düzeyde sağlamak adına bir su yönetim planı hazırlanmıştır. Yağıştan kaynaklı yüzey akışı için Proje temas eden / temas etmeyen su yaklaşımı uygulayacaktır. Temas etmeyen su, proje birimlerinin üst kesiminden gelecek olan yüzey akışıdır ve bu sular derivasyon kanalları ile proje sahasının dışına yönlendirilecek ve herhangi bir proje birimi/birimleri ile temas etmediğinden alıcı ortama deşarj edilecektir. Temas eden su ise proje birimlerinden gelen yüzey akışı olup bu sular toplanacak, arıtılacak ve işletmede kullanılacaktır. Fazla su olması durumunda, bu suyun ilgili yönetmeliklerde verilen deşarj kriterlerine uygun olduğundan emin olunduktan sonra, bu su alıcı ortama deşarj edilecektir.

Benzer şekilde, açık ocağın susuzlaştırılmasından elde edilecek olan su toplanacak, arıtılacak ve toz bastırma, sondaj, vb. faaliyetler için kullanılacaktır. Fazla suyun yönetmeliklerde verilen deşarj kriterlerine uygun olduğundan emin olunduktan sonra, bu su alıcı ortama deşarj edilecektir.

2.24 Madenin ömrü dolduktan sonra nasıl kapatılacak?

ÇSED kapsamında açık ocak, EOK depolama alanı, proses tesisi, atık barajları ve diğer ilgili tesisler için bir Ön Maden Kapatma ve Rehabilitasyon Planı hazırlanmıştır ve bu plan daha çok sahaya özel bilgi edinilmesini gerektirdiğinden maden çıkartma işlemleri süresince devamlı olarak güncellenecektir. Ayrıca, madenin ömrü boyunca sürekli olarak açık ocak ve atık kaya depolama alanındaki atığa temas eden nihai yüzeyler yeniden derecelendirmek, üzerini kaplamak ve yeniden bitkilendirmek gibi iyileştirme faaliyetlerinin uygulanması önerilmektedir.

Şu anda, madenin kapatılması için, kapatma aşamasında batardolar kaldırılarak Gökırmak Nehri eski güzergahına döndürülmesi ve nehrin doğrudan ocağa doğru akması sonucu Gökırmak Nehri'nin kısa bir süre içerisinde açık ocağı su altında bırakmasına izin verilmesi planlanmaktadır. Ancak, açık ocak için en uygun kapanışa, işletme aşamasında, ocağın susuzlaştırılmasından alınan uzun vadeli hidrolojik ve hidrojeolojik veriler ve sahadaki meteoroloji istasyonundan alınan veriler tolandıktan sonra karar verilecektir.

Burada, alt kesim su miktarı, su kalitesi ve su kullanıcıları üzerindeki potansiyel etkileri en aza indiren, kontrollü bir ocak gölü oluşumu stratejisi uygulanacaktır (bakınız Şekil 2-2). Bu strateji, taban akışından ve Demirci HES'in su gereksinimlerinin karşılanmasından sonra kalan fazla su ile açık ocağın hızla dolmasını esas almaktadır. Bu durumda, ocak gölü seviyesi madenin kapanmasından sonraki yaklaşık 2,5 yıl içerisinde istikrarlı hale gelecektir.

Çorakoğlu EOK depolama alanı ve her iki ADT de bu yapılardan olabilecek sızıntıları önlemek/azaltmak için geçirimsiz tabakalarla kapatılacaktır.

Şekil 2-2 Nihai Ocak Gölünün Şekli

3. PAYDAŞ KATILIMI

3.1 Projenin paydaş katılımına yaklaşımı nedir?

AMI'nın tüm paydaşlarını kapsayan Paydaş katılımı proje planlaması ve AMI'nın uygulanması bakımından büyük önem taşımaktadır. Projenin paydaşları arasında proje ile ilgisi veya alakası olan herkes, gruplar veya kuruluşları vardır: bu kişiler, projeden etkilenebilir veya projeyi etkileyebilirler. Paydaş katılımı paydaşlarla sürekli iletişim içerisinde olmayı, proje geliştirme ve uygulaması hakkında paydaşların görüşlerinin alınmasını, paydaşların sorunlarına ve görüşlerine en hızlı bir biçimde duyarlı olmayı içerir. Yerel halk ve resmi makamlarla etken paydaş katılımı meselelerin ve fırsatların erkenden tespit edilmesini sağlayacak, Proje uygulamasını gerek Proje gerekse de paydaşlar için daha etken kılacak ve Projenin yaşam süresi boyunca ve sonrasında devam edecektir.

AMI'nın yaklaşımını ve etken paydaş katılımı için izlenecek prosedürlerini tanımlayan ve dahili ve harici bir şikayet mekanizması ile AMI'nın hâlihazırdaki ve potansiyel paydaşlarını belirleyen ayrıntılı bir Paydaş Katılım Planı vardır. SEP, açıklama paketinin bir parçası olarak da açıklanmıştır. Paydaş katılım planı güncel bir belgedir ve bu nedenle bu Plan, projenin ömrü boyunca sürekli gözden geçirilecek ve güncellenecektir.

AMI halkla bağlantılar kurmaya 2013 yılı itibarıyla başlamıştır. AMI bir paydaş iletişim görevlisi istihdam etmek suretiyle 2015 yılından bu yana paydaş katılımıyla aktif bir biçimde ilgilenmiştir. Acacia Maden İşletmeleri Hanönü Halkla İlişkiler ofisinin açılması paydaş ilişkileri bakımından büyük önem taşımaktadır ve açılış töreni kamusal paydaşlar, küçük işletme sahipleri, muhtarlar ve bölge sakinlerinin katılımıyla yapılmıştır. AMI halkla ilişkiler ekibi beş uzmandan oluşmaktadır ve paydaşların sürekli katılımını amaçlar. AMI Projeden etkilenecek bölgelerin muhtarlarından oluşan, her altı haftada bir kez toplanarak Projeye ilişkin konuları istişare eden, Yönetim kuruluna sunulmak üzere katılımcı çözümleri geliştiren bir Danışma Kurulu kurmuştur. AMI aynı zamanda Valinin başkanlığında toplanan, tüm kamusal paydaşları ve Hanönü muhtarlarını içeren aylık paydaş katılım toplantılarının da aktif bir katılımcısıdır. AMI, her birine yüzün üzerinde uzmanın ve sakinlerin katıldığı, Hanönü'nün geleceğinin ve Bölgede sürdürülebilir gelişmenin nasıl başarılacağına tartışıldığı iki atölye düzenlemiştir. AMI'nın Sosyal Etki Değerlendirme Raporu, etkilenen yerleşimlerdeki projeden etkilenen nüfusun, muhtarların, Belediye Başkanı ve Valinin katılımıyla Mayıs 2016'da açıklanmıştır. Amaç, istişarelerin sonuçlarını paylaşmak, projenin potansiyel etkilerini projeden etkilenen nüfusla tartışmak ve onların sorularına/endişelerine yanıt vermektir.

AMI'nın açık kapı politikası, Projeden etkilenen yerleşimlere düzenli ziyaretler, belirlenmiş çalışma saatleri etken proje ömrü süresince etkinpaydaş katılımını sağlamayı hedeflemektedir. Bu nedenle, paydaş katılımının nasıl daha fazla irdelenebileceğine ilişkin her türlü görüşün paylaşılması AMI için önem arz etmektedir.

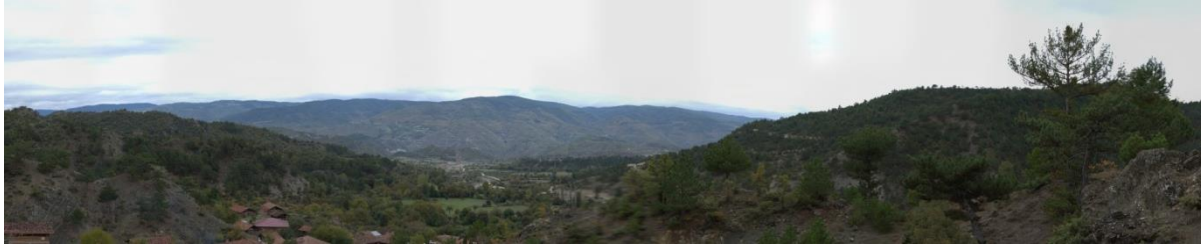
Projeden etkilenen toplulukların görüşlerini ve şikayetlerini alıp, çözmek ve takip etmek üzere, Acacia tarafından uluslararası standartların gereklilikleri uyarınca bir şikayet mekanizması oluşturulmuştur (örnek şikayet formuna Ek A'da yer verilmektedir). Paydaşların Proje'ye ilişkin istek ve şikayetlerini nasıl iletebileceklerine ilişkin detaylı bilgiler Bölüm 5.10'da yer almaktadır.

Gelecekte yapılması planlanan paydaş katılım faaliyetleri ise, ÇSED Paketi'nin içerisinde sunulan Paydaş Katılım Planı (SEP) kapsamında görülebilir

4. POTANSİYEL ETKİLER VE ETKİ AZALTMA

4.1 Projenin görsel etkisi ne olacaktır?

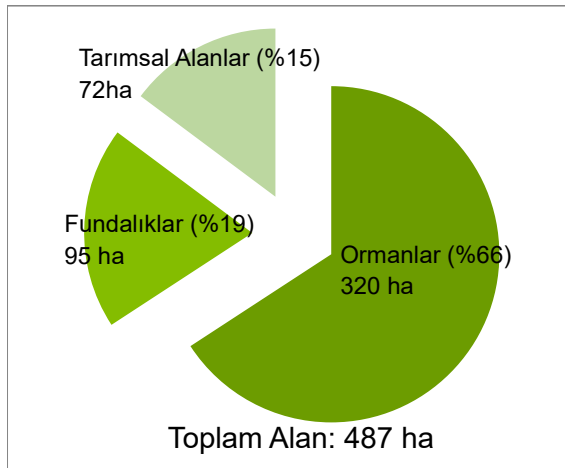
Proje çevrede dik topografya özelliklerin hâkim olduğu ormanlık arazide yer almaktadır. Orman içerisinde dağılmış durumda birçok orman köyü bulunmaktadır. Milli Parklar, tabiat anıtları veya potansiyel olarak yüksek peyzaj değerine sahip tabiat alanları gibi idare tarafından belirlenmiş tabiatı koruma alanları ile madencilik tesisleri arasındaki mesafe 20 km'den daha fazladır. Gökırmak nehri ve kolları, Kastamonu Sinop Devlet Yolu ve yerel köy yolları daha geniş alanda bulunan diğer ana özelliklerdir. Uygulanabilir Ormancılık Yönetim Planları kapsamında yürütülen eski ve hâlihazırdaki ormancılık faaliyetlerinin etkisi de mevcut ortamda gözlemlenmektedir.

Şekil 4-1 Yukarıküreçayı Mahallesinden Açık Ocak ve EOK Depolama Alanının Görünümü

Açık ocak, EOK depolama alanı, ADT'ler, proses tesisi, depolama sahaları ve nakliye yolları, Proje ömrü süresince görülen yapılar olacakları için Projenin görsel etkilerine katkıda bulunan başlıca etkenler olacaktır. Taşköprü ve Hanönü arasındaki mevcut EİH'ye paralel gidecek olan 28,8 km'lik EİH de Projenin görülür unsurlarından biri olacaktır. Proje birimlerinin görünürlüğü alıcıdan alıcıya değişiklik gösterse dahi, yani, alıcılardan bazıları bileşenlerin tamamını göreceken bazıları kısmi veya çok az görecektir. Etkilenen yerleşimlerin sakinleri görsel etkiler bakımından daha duyarlı olabilecek, devlet ve köy yollarının kullanıcıları ise daha az duyarlı olacaklardır. Faaliyetlerin tamamlanmasından sonra iş sahalarının rehabilitasyonu ile Projenin görsel etkilerinin kabul edilebilir seviyelere azaltılması amaçlanmaktadır. EOK depolama alanı madencilik faaliyetlerinin ilerlemesine paralel olarak ilerleyen bir biçimde ıslah edilirken diğer sahalar maden işletme faaliyetlerinin tamamlanmasından sonra ıslah edilebilecektir. ıslah edilen arazi şekli profili mümkün olduğu ölçüde operasyon öncesindeki arazi şekillerine benzetilecektir. ıslah faaliyetleri bozulan ormanların yeniden ağaçlandırılmasını da kapsayacaktır. Projeden dolayı arazi şeklinin ve projenin görsel etkilerinin giderilmesine yönelik ıslah faaliyetlerinin etken sonuçlarının elde edilebilmesi için belirli bir süreye (örneğin 10-15 yıl) ihtiyaç duyulacağı not edilmelidir.

4.2 Proje arazi kullanımını nasıl etkileyecektir?

Proje sahasındaki başlıca arazi kullanım türleri ormanlar, çalılar ve tarımsal alanlar olup orman ağırlıklıdır. Projenin inşaat ve operasyon çalışmaları Proje birimlerinin iz bölgesinde hâlihazırdaki arazi kullanımında değişikliklerle sonuçlanacaktır. Proje tarafından daimi olarak etkilenecek olan toplam arazi 487 ha olup Vakıfgeymene yerleşimindeki 1 ha'dan daha küçük bir alana sahip merayı da kapsamaktadır.

Arazi kullanımı üzerindeki ana etkiler arazinin hazırlanması ve inşaat aşamalarında meydana gelecek ve arazi kullanımındaki değişiklikler ise açık ocak maden çıkartma ve atık kaya yönetimi faaliyetleri süreklilik göstereceğinden Projenin işletme süresince devam edecektir.

28,8 km'lik EİH güzergâhı boyunca sadece asgari alan kaplayan çelik direklerin bulundukları yerler etkilenmiş olup EİH geçiş hakkı boyunca arazi kullanımı değişmemiştir.

- Projenin orman üzerindeki etkilerine karşı, hali hazırda inşa edilmekte olan birimler için 2014 ve 2016 yılları arasında ilgili devlet yetkililerinden ormancılık izinleri alınmıştır.
- Projenin Bağdere ADT gibi ileride yapılacak birimleri için izin başvurusu inşaatın başlamasından önce yapılacaktır (ADT gerekliyse).

- Projelede dolayı ormanların zarar görmesini telafi etmek için Acacia tarafından bir Ormancılık Planı da geliştirilecek ve uygulanacaktır.
- Vakıfgeymenede projeden etkilenen mera için düzenleyici süreci (arazi kullanım dağılımı) Acacia tarafından tamamlanmıştır ve yeni bir mera alanı tahsis edilerek etkisini telafi etmek amacıyla Acacia ve Vakıfgeymene Muhtarlığı arasında mera sözleşmesi imzalanmıştır.

Tarım arazilerinin kaybedilmesinden dolayı yerel topluluklar üzerindeki sosyo-ekonomik etkiler, Proje için hazırlanan Geçim Kaynakları Restorasyon Planında (LRP) bulunmaktadır. LRP, kişilerin ve toplulukların toprak üzerindeki zararlı etkisini ve geçim kaynakları üzerinde olası olumsuz etkileri azaltmak için gerekli önlemleri belirler. Geçim kaynağı restorasyonu için azaltma tedbirleri şu şekilde özetlenebilir: altyapı destekleri, gelir getirici faaliyetler (tarım) ve yerel istihdam. AMI, aynı ve nakit bazlı tazminat paketleri sağlayan bir yetki matrisi geliştirmiştir. LRP, PAP'larla yapılan istişareler doğrultusunda aşağıdaki programları önermektedir:

Yerel istihdam ve beceri geliştirme: PAP'lar (etkilenen arazilerin sahipleri / kullanıcıları), inşaat ve işletme dönemlerinde yerel istihdam için öncelik sahibi olacaklardır. AMI, bölgede kalifiye bir işgücünün sağlanması için mesleki eğitim ve beceri geliştirme dersleri düzenleyecektir.

Tarımsal faaliyetlere destek verilmesi: AMI ayrıca çeşitli kalkınma girişimleriyle geçim kaynaklarının restorasyonunu da destekleyecektir. AMI, ortaklık araştırmaktadır ve tam olarak belirlenmiş olan programları tasarlamak ve uygulamak için Bölge Tarım Departmanı gibi ana paydaşlarla etkileşim içerisinde. AMI ayrıca, halkın, tarımsal gelişim ve hayvancılık için Yılanlı İlçesi'ndeki (ADT1'in' aşağı akış yönünde bir güvenlik bölgesi olarak projeye satın alınan) parselleri kullanmalarına izin verecektir.

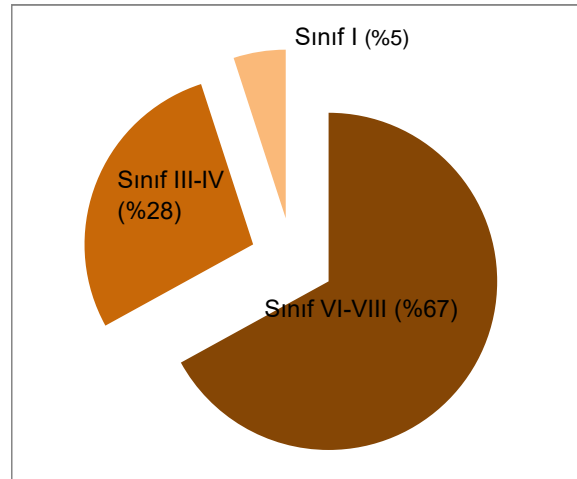
Yerel tedarik yoluyla yerel işletmelere destek verilmesi: AMI ve taşeronlar, yerel ekonomiyi ve yerel girişimciliği desteklemek için yerel tedariğe öncelik verecektir.

Projenin ormanlar üzerindeki etkisine karşı, halen inşa edilmekte olan birimler için 2014 ve 2016 yılları arasında ilgili devlet kuruluşlarından gerekli ormancılık izinleri alınmıştır. Bağdere ADT gibi, Projenin gelecekte inşa edilecek birimleri için izin başvuruları inşaat işlerinin başlamasından önce yapılacaktır. Proje sebebiyle kaybedilecek ormanları telâfi etmek için bir Yeniden Ağaçlandırma Planı Acacia tarafından geliştirilecek ve uygulanacaktır. Vakıfgeymene'de Proje nedeniyle etkilenen mera arazisi için düzenleyici süreç (arazi kullanım tahsisi değişikliği) Acacia tarafından tamamlanmış ve yeni bir mera arazisinin tahsis edilmesi suretiyle etkinin telâfi edilmesi için Acacia ile Vakıfgeymene muhtarlığı arasında bir mera anlaşması imzalanmıştır. Tarım arazilerinin kaybı sebebiyle yerel halk üzerindeki sosyoekonomik etkiler Proje için hazırlanan Geçim Yolu Yapılandırma Planı'nda tartışılmaktadır.

4.3 Topraklar üzerindeki etkiler neler?

Proje sahasının büyük kısmı (%90'dan daha çoğu) kahverengi orman toprağından oluşur (kireçsiz topraklar dâhil). Türkiye'nin arazi kullanımı kabiliyeti sınıflandırma sistemine göre, Proje sahasının yaklaşık %70'i tarımsal toprak işlemeye uygun olmayan IV, VI ve VII sınıf (V. Sınıf toprak yoktur) topraklara tekabül etmektedir. Genel olarak özel işlemlerle belirli ürünlerin tarımına yapılmasına uygun olan III ve IV sınıf topraklar geri kalan diğer toprakların çoğunluğunu oluşturur. Tarımsal toprak işlemesi için en uygun toprak olan I sınıf topraklar Proje sahasının çok küçük bir bölümünü (%5) oluşturur (II sınıf toprak yoktur).

Proje sahasının çoğu (%60) orta veya az erozyon mevcudiyeti göstermektedir. Çok şiddetli erozyon şartları Proje sahasının %7'den daha az bir kısmında yerel olarak gözlemlenmiştir.

Yüzey toprağı yönetimi, erozyon kontrolü ve toprak kirlenmesinin önlenmesi Proje ömrü boyunca toprak yönetiminin temel meselelerini teşkil edecektir. Projenin toprak üzerindeki potansiyel etkileri önlenerek ve/veya inşaat ve operasyon safhaları sırasında etken erozyon ve çökelti kontrol önlemleri uygulanarak etkileri azaltılacaktır. Proje kapsamında taşınacak olan yüzey toprağı miktarı yaklaşık 566.000 m³ olarak tahmin edilmektedir. Verimli yüzey toprağı inşaat faaliyetleri başlatılmadan önce Proje bileşenlerinin iz bölgesinden kazınacak ve gelecekte tesislerin kapatılması sırasında yürütülecek olan ıslah faaliyetleri sırasında kullanılmak üzere belirlenen yerlerde uygun bir şekilde depolanacaktır. EOK depolama alanı ve ADT'lerin işletimi sebebiyle toprak kirlenmesi uygun teknik/tasarım önlemleri alınarak ve uluslararası en iyi uygulamalar tatbik edilerek önlenecektir (örneğin, EOK depolama alanında atık kaya malzemeleri

oluşumuna sebep olan asit-kaya-sızıntısı potansiyelinin kapsüllenmesi, ADT'lerin en altına su geçirmez astar kaplanma döşenmesi, vs.). Toprakların kirlenmesine sebep olabilecek kazalar Proje personelinin sakınma ve tepki verme önlemleri hakkında eğitilmeleri suretiyle önlenecek ve en aza indirilecektir.

4.4 Hava kalitesi üzerindeki etkileri neler ve bu etkiler nasıl yönetilecek?

İnşaat ve operasyon safhalarında daha çok toprak hafriyatı, kazı işleri, yükleme ve boşaltma faaliyetleri, dinamitle patlatma ve kaplamasız yüzeylerdeki araç trafiği sebebiyle oluşan emisyon sonucunda Projenin yerel hava kalitesini etkileme potansiyeli vardır. Proje faaliyetleri sonucunda yayılan toz ve diğer hava kirleticileri, eğer doğru bir biçimde azaltılmaz ise Proje personeli, yerel halk ve duyarlı biyoçeşitlilik bileşenleri üzerinde ters etkiler yaratabilir.

Hava kalitesi üzerindeki etkilerin değerlendirilmesinde bir temel sağlamak amacıyla ilk olarak 2014 ulusal ÇED süreci kapsamında, seçilen yerlerde toz ölçümleri yapılmıştır. İnşaat safhasında Projenin toz emisyonunu izlemek ve değerlendirmek için saha ölçümleri yapılmıştır. Ölçülen toz konsantrasyonları ilgili Türkiye yönetmeliklerinde ve IFC ve AB kılavuz değerlerine göre tanımlanan limit değerlere dayanılarak tanımlanan inşaat safhası için Proje standartlarının altında olduğu görülmüştür.

Operasyon safhasında hava kalitesi üzerindeki etkilerini değerlendirmek için uluslararası kabul görmüş bir model kullanılarak bir modelleme çalışması yürütülmüştür. Modelleme sonuçları Proje sebebiyle yayılan hava kirleticilerinin konsantrasyonlarının ilgili Türkiye yönetmeliklerinde tanımlanan limit değerlerin ve IFC ve AB kılavuz değerlerinin altında olacağını göstermiştir.

İnşaat safhası için yapılan ölçüm sonuçları ve operasyon safhası için yapılan modelleme sonuçları Proje'nin hava emisyonları sebebiyle anlamlı etkilere işaret etmemesine rağmen bağlantılı etkileri en aza indirmek için etki azaltıcı önlemler alınacaktır. Bu kapsamda kaplamasız yollar kuru günlerde periyodik olarak sulanacak, saha trafiği için hız limitleri uygulanacak, malzeme taşıyan araçlar uygun bir biçimde örtülecek ve açılan alanlarda ıslah çalışmaları yürütülecektir. Buna ek olarak etki alanı içerisinde yer alan çok sayıda yerleşim yerlerinde hava kalitesi ölçümleri periyodik olarak yapılacak (toz ve diğer ilgili hava kirleticileri için) ve Proje emisyonlarının limit değerlerin daima altında tutulmasını güvence altına almak için Sepetçioğlu köyünde daimi bir ölçüm istasyonu kurulacaktır. Yerel halk veya Projede çalışanlar tarafından Projenin şikâyet mekanizması üzerinden gelecek hava emisyonuna ilişkin her türlü şikâyet AMİ tarafından değerlendirilecek ve gerektiğinde düzeltici önlemler derhal alınacaktır.

4.5 Proje Sera Gazı Emisyonlarına ne gibi bir katkıda bulunacaktır?

Sera gazları içlerinde ısıyı hapseden ve atmosferin genel sıcaklığının yükselmesine sebep olan ve sonuçta küresel ısınmaya sebep olan gazlardır. Buna sera gazı etkisi denir. En önemli sera gazı CO₂ olup diğer tüm sera gazları, sera gazı etkisinin artmasına yaptıkları katkıya dayanarak "CO₂-eşdeğeri" (CO₂-e) olarak hesaplanırlar.

Projenin inşaat, operasyon ve kapanış safhalarında sera gazı emisyonları dizel yakıt kullanımından, ısınma amacıyla kömür yakılmasından, patlatma sonucunda açığa çıkan gazlardan, bitki örtüsünün temizlenip açılmasından ve elektrikli donanımdan çıkan SF₆ emisyonlarından (bu donanımlarda kullanılan bir gazdan) kaynaklanacaktır. Proje elektriği satın aldığı için elektrik üretiminden kaynaklanan sera gazı emisyonları da bu değerlendirmeye dâhil edilmştir.

Projenin toplam sera gazı emisyonları hesaplanmış olup (Proje ömrü süresince yaklaşık 1.300 kiloton CO₂e) sonuçlar "EBRD Sera Gazı Emisyonları Değerlendirme Metodolojisi"ne göre Orta-Düşük kategorisine girmektedir. Sera gazı emisyonları ile ilgili olarak aşağıda belirtilen etki azaltıcı önlemleri uygulanacaktır:

- Yük taşıma mesafeleri en aza indirilecek, cevher ve atık depolanması optimize edilecek ve araçlardan ve donanımdan çıkan sera gazı emisyonlarının mümkün olan en düşük seviyede tutulabilmesi için düzenli bakım yapılacaktır.
- Arazinin temizlenmesi asgari düzeyde tutulacak ve operasyon sonunda kullanılmayan alanın bitki örtüsünün yerine mümkün olduğu kadar kısa bir sürede yeniden bitkilendirme yapılacaktır.

4.6 Proje gürültü yaratacak mı ve bu gürültü nasıl yönetilecek?

İnşaat ve işletme faaliyetleri tarafından oluşturulan gürültü seviyelerinin civardaki yerleşim yerleri gibi gürültü hassasiyeti olan alıcılar üzerinde muhtemel etkileri olabilir. Etki değerlendirme çalışmaları kapsamında, başlangıçta, temel koşulları belirlemek amacıyla çalışma alanı içerisinde yer alan seçilmiş yerleşimlerde gerçekleştirilen ölçümler vasıtasıyla arka plan gürültü seviyeleri tanımlanmıştır. İnşaat safhası sırasında, Projenin yerel halk ve Proje personeli üzerindeki herhangi bir potansiyel Proje etkisini tanımlamak için gürültü ölçümleri komşu yerleşim yerlerinde ve Proje sahasında gerçekleştirilmiştir. İnşaat safhasında yapılan tüm ölçüm sonuçları uygulanabilir Türkiye yönetmelikleri limitleri ve IFC ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) da dâhil olmak üzere ilgili uluslararası kılavuzlarda belirtilen kılavuz değerlerin altında olduğu görülmüştür. Aynı şekilde, inşaat sırasında yapılan dinamit patlatma operasyonları sırasında tüm komşu yerleşim yerlerinde günde bir kez meydana gelen anlık etkinin kaydedilmesi amacıyla gürültü seviyelerinin ölçümleri yapılmıştır.

Operasyon faaliyetleri sırasında gürültü etkilerini değerlendirmek üzere, Proje sahasında tüm Proje makine ve donanımlarının aynı zamanda çalıştırıldığı varsayılarak en kötü durum şartları için bir bilgisayar modelleme çalışması yürütülmüştür. Bu çalışmanın sonucunda, söz konusu model gündüz ve gece saatlerinde çevredeki yerleşim yerlerinde deneyimlenecek olan azami çevresel gürültü seviyelerini tanımlamıştır (çevredeki yerleşim yerlerinde gündüz en yüksek değer 42 dBA, gece ise en yüksek değer 41,1 dBA olarak belirlenmiştir). Modelleme çalışmasına göre, operasyon sırasında yakın yerleşim yerlerinde Proje'nin sebep olacağı gürültü seviyeleri hem gündüz ve hem de gece saatlerinde ve gerek uygulanabilir Türkiye yönetmeliklerinin limitlerinin ve gerekse de daha sıkı olan IFC kılavuz değerlerinin altında olacaktır.

Ağır makine ve donanımların çalıştırılmasından ve Projenin sebep olduğu trafikten kaynaklanan gürültü emisyonlarını asgari düzeye indirmek amacıyla Proje operasyonları sırasında gürültü kontrol önlemleri alınacaktır. Yapılan ölçümlerin ve modelleme çalışmasının Proje kapsamında herhangi bir anlamlı gürültü etkisinin olmayacağına işaret etmelerine karşın, şayet olursa, bir şikâyet durumunda gerekli tespiti yapmak ve düzeltmek üzere Proje ömrü boyunca gürültü izleme çalışmaları sürdürülecektir. Buna ek olarak, yerel halktan veya Proje personelinin Projenin şikâyet mekanizması vasıtasıyla gelecek gürültüye ilişkin her türlü şikâyet AMI tarafından değerlendirilecek ve gerektiği takdirde düzeltici önlemler derhal alınacaktır.

4.7 Patlatma faaliyetlerinin sebep olduğu titreşimin yerel halk üzerinde herhangi bir etkisi olacak mı ve bu durum nasıl yönetilecek?

Patlatmanın, eğer düzgün şekilde yönetilmezse, yakınlardaki insanları etkileyebilecek titreşim etkilerine yol açma ihtimali vardır. Projenin inşaat aşamasında yapılan patlatma çalışmaları sırasında, açık ocağa en yakın yerleşim yeri olan Sepetçioğlu Köyü'nün yanı sıra patlama noktasından 400 m mesafedeki yerlerde titreşim ölçümleri yapılmıştır. İnşaat aşamasında yapılan tüm titreşim ölçümlerinin sonuçları ilgili ulusal yönetmeliğin düzenleyici sınır değerlerinin altındadır. İşletme aşamasında, patlatma çalışmalarının sebep olduğu titreşim etkileri optimize edilen patlatma tasarımı ve uygun patlayıcı yükü ve patlatma ekipmanı kullanan kontrollü patlatma yöntemi uygulanarak asgariye indirilmiştir. Patlatmalar yalnızca gündüz vakti (08.00 ila 18.00 arasında), özellikle de arkaplandaki gürültü değerlerinin nispeten yüksek olduğu gün ortasında yapılacak ve patlatma zamanındaki titreşim seviyeleri Sepetçioğlu Köyü'nden izlenecektir. Patlatma etki alanında bulunan (açık ocakta patlama noktası etrafındaki 150 metrelik yarıçap içerisinde belirlenen) evlerin referans koşulları işletme aşamasının başlamasından önce belirlenecektir.

4.8 Su kaynakları üzerindeki etkiler neler?

Proje Sahası, Kızılırmak Nehri havzası içerisinde olup, yaklaşık olarak 82,000 km² alanı kapsamaktadır. Kızılırmak Nehri'nin en büyük kollarından biri olan Gökırmak Nehri proje birimlerinin arasından akmaktadır.

Özel mülkiyete ait Demirci Regülatörü ve Hidroelektrik Santrali (Demirci HES), Hanönü'nde bulunan Dereköy Köyü yakınına, Gökırmak Nehri üzerine kurulmuştur. Demirci HES'e en yakın Proje birimleri, HES birimlerine 1 km mesafede bulunan Açık Ocak ve 600 metre mesafede bulunan Çorakoğlu EOK depolama alanıdır. Buna ek olarak, Taşköprü Barajı'nın Gökırmak nehri üzerine, Gökırmak Nehir derivasyonu memba batardosunun yaklaşık 1,5 km güneybatısına inşa edilmesi planlanmaktadır. Bu barajın hem sulama amaçları hem de enerji üretimi için su temin edilmesi planlanmaktadır.

Planlanan açık ocak, Gökırmak Nehri yatağına karşılık gelmektedir ve bu nedenle, bir nehir derivasyon sistemi planlanmış ve inşa edilmiştir. Bu sistem nehrin 1,5 km'lik önceki kolunu, Gökırmak Nehri'nin en üst deşarjı olan 10.000 yıl / 24 saatlik akışı idare edebilecek 2 adet 700 m'lik paralel tünellerle yönlendirecektir. Ana derivasyon yapıları, iki adet batardo, iki adet beton astarlı derivasyon tüneli ve bir de dolusavaktan oluşmaktadır.

Nehir derivasyonu için inşaat faaliyetleri 8 Eylül 2015 tarihinde başlamış ve 27 Aralık 2016 tarihinde tamamlanmıştır. Böylelikle, nehir bu tünellere yönlendirilmiştir. Nehir derivasyon sisteminin sahibi olarak bakım ve işletilmesinden DSİ sorumludur, AMI bakım çalışmalarının finansmanından sorumludur.

AECOM, Eylül 2015'te, öncelikli olarak içme sularının kalitesini belirlemek için bir su kalitesi numune alma ve izleme programı başlatmıştır. Civar köylerdeki içme suları genellikle su kaynaklarından veya en yakındaki uygun yerüstü suyu kaynağının üst kısmına inşa edilen su toplama yapılarından temin edilmektedir. Buna ek olarak, Proje Sahasının hidrojeolojik özellikleri, su kalitesi ve su kaynakları üzerindeki muhtemel etkilerini belirlemek için bir dizi hidrojeolojik saha araştırması ve sayısal yeraltı su akışı modelleme çalışması yapılmıştır.

Su Miktarı Üzerindeki Etkiler

Açık ocağın susuzlaştırılmasının yerel halkın su bulunurluğu açısından muhtemel etkileri olabilir. Gökırmak Bakır Madeninin ocak tabanı kotu, Projenin işletme fazı sonunda, nihai seviyesi olan 270 m'ye ulaşacaktır. Bu da, işletme fazının sonuna gelindiğinde, yeraltı suyu seviyelerinin, uygun bir su boşaltma sistemi vasıtasıyla bu kota göre düşürülmesi gerekeceği anlamına gelir. İşletme aşaması sırasında ocak derinleştikçe açık ocağa akacak olan yeraltı suyu miktarını tahmin etmek için sayısal bir yeraltı suyu akış modeli geliştirilmiştir. Yapılan simülasyonlara göre, susuzlaştırılmanın tamamlanması için azami 34

L/s su deşarj edilecektir. Bu susuzlaştırma çalışması bir çöküntü konisi ve Küpeli ve Aşağıküreçay mahallerine su temin etmesi beklenen Sepetçioğlu Mahallesi kaynağı (K-1) ve su kuyusunun (WSW-1) su kaynakları üzerinde bir etki (kullanılabilir su miktarında azalma) oluşturacaktır. Acacia, Sepetçioğlu, Küpeli ve Aşağıküreçay mahalleleri için halkın su kaynaklarındaki azalmayı telafi edecek alternatif bir su temini planı oluşturacağını taahhüt etmektedir.

Su temin edilecek akiferin hidrolik testleri prosesin su ihtiyacı için yeterli miktarda su olduğunu gösterdiğinden, Projenin su kuyuları yerel halkın su bulunabilirliğinde herhangi bir zorlama yaratmayacaktır.

Su Kalitesi Üzerindeki Etkiler

ADT'lerden sızan muhtemel sızıntılar sebebiyle yakınlardaki su kaynaklarının kalitesi üzerindeki etkiler Bölüm 4.3 . altında açıklanan tasarım önlemlerinin uygulanması ile yönetilecektir. Ayrıca aşağıdaki ilave önlemler de alınacaktır:

- ADT'lerin etrafında yeraltı suyunun izlemesi yapılacaktır.
- Tasarım tamamlandıktan sonra Bağdere ADT için jeokimyasal etkileşimlerin karakterizasyonu amaçlı bir modelleme çalışması da yapılacaktır.

EOK depolama alanı drenajı ve sızıntı suyuna bağlı olarak yerüstü suyu kaynaklarının kalitesi üzerinde de etkiler (işletme ve işletme sonrası aşamalar sırasında) olması mümkündür. Bölüm 2.19'da açıklandığı üzere, Geochemico tarafından yapılan çalışmalar EOK depolama alanından kaynaklanabilecek yerüstü suyu konsantrasyonlarının herhangi bir düzenleyici sınırı aşmasının beklenmediğini göstermektedir. EOK depolama alanından kaynaklı olabilecek ve yeraltı suyuna karışan sızıntının çok az miktarda olduğu ve nehrin doğal halinde sınır değerleri aşan sülfat konsantrasyonu hariç hiçbir elementin AB düzenleyici prensipleri aşmayacağı hesaplanmıştır. İlave önlemler Bölüm 2.19 altında listelenmektedir.

Madendeki suların (Proje Birimleri ile temasta olan yüzey akışı suları ve ocağın susuzlaştırılmasından elde edilen suların) deşarjı nedeniyle artan toplam askıda katı madde ve / veya metal seviyeleri, kontrolsüz çökeltilerin (toprak parçacıkları) alt kesimdeki yerüstü sularına taşınması ve Gökırmak Nehir Derivasyonu yapılarının inşa edilmesi de su kalitesinde bozulmaya sebep olabilir.

Hem yerel halk için su bulunurluğu hem de sulama ve içme suyu amaçlı kullanılan su kalitesi açısından su kaynaklarının uygun şekilde yönetilmesini sağlamak adına aşağıdaki planlar uygulanacaktır:

- Erozyon ve Sedimentasyon Kontrol Planı
- Maden Su İzleme Planı
- Atık Yönetimi ve Kirlilik Önleme Planı
- Petrol ve Kimyasal Dökülmesine Tepki Planı

4.9 Personel sağlığı ve güvenliği üzerindeki potansiyel etkiler nelerdir ve iş sağlığı ve güvenliği nasıl yönetilecek?

Proje'nin inşaat, işletme ve kapatma aşamalarında, proje personelinin sağlığının gerçekleşmesi muhtemel olaylara ve kazalara (örn. ergonomik sakatlıklar, yüksekten düşme, kayma ve düşme, etraftaki cisimlerle çarpışma vb. gibi), hava kalitesinin bozulmasına, gürültü ve titreşime, saha içi trafiğe, hastalıklara, patlayıcı kullanımına, jeoteknik dengesizliğe (örn. eğimden dolayı düşme, taş düşmesi, vb. gibi) ile tehlikeli maddelerin uygun olmayan şekillerde yönetilmesine bağlı olarak etkilenmesi söz konusudur.

Proje personeli tarafından tecrübe edilmesi olası büyük sağlık ve güvenlik (S&G) riskleri ve etkileri, projenin farklı aşamaları için ÇSED kapsamında belirlenmiştir. Yine ÇSED kapsamında belirlenen her bir S&G hususu için detaylı önlemler sunulmuştur. Genel ve konuya özel eğitimlerin verilmesi, güvenli saha koşullarının sağlanması (örn. işaretlerin kullanılması, yeterli ışık sağlanması, vb. gibi), personel koruyucu ekipmanların (PKE) kullanılması, zorunlu olmayan yerlerde PKE kullanımının teşvik edilmesi, yeterli barınma olanaklarının sağlanması, düzenli sağlık kontrollerinin yapılması ile İş Sağlığı ve Güvenliği Planı, Acil Eylem Planı, Ulaşım/Trafik Yönetim Planı, Yangın Önleme ve Yangından Korunma Planı, Hava Emisyonları Planı, Gürültü ve Titreşim Yönetim Planı ve Tehlikeli Maddeler Yönetim Planı da dahil olmak üzere ilgili yönetim planlarının uygulanması, söz konusu önlemlerin yalnızca bir kısmını oluşturmaktadır.

4.10 Halk sağılığı ve güvenliğı üzerindeki diğfer potansiyel etkiler neler?

Trafik

Hâlihazırda trafik hacmi düşüktür ve ağırlıklı olarak hafif araçlardan kaynaklanmaktadır. Proje araçları, özellikle de Atık Depolama Tesisinin, Proses Tesisinin ve Açık Ocak Sahasının inşaatı sırasında çalışacak olan ağır vasıtalar Proje sahasındaki trafik yükünü arttıracaktır. Araç trafiğindeki bu artış yerel halk için Bağdere, Çaylı, Geymene, Sepetçioğlu, Vakıf, Yılanlı ve Yozlu köyleri ile Hanönü ilçesinde kaza riskini ortaya çıkaracaktır.

AMI projenin trafiğe ilişkin risklerin üzerine eğilmek amacıyla bir Trafik Yönetim Planı hazırlamıştır; trafik yükü arttığında, trafik yönetim yaklaşımıyla, izlenecek prosedürler ve çoklu etki azaltıcı önlemler sağlanmıştır. Riskleri asgari düzeye indirmek için AMI Proje sahası içerisinde yalnızca AMI kamyonlarının açık ocaktan proses tesisine malzeme nakli trafiğı için kullanılacak olan yeni bir yol inşa etmektedir. Bu yolda yerleşim yerleri sakinlerinin kamusal kaynaklara ve yollara güvenli erişimleri için iki alt geçit ve 4 geçiş noktası bulunacaktır. AMI ayrıca yerleşimler üzerindeki etkiyi en aza düşürmek amacıyla atık depolama tesisi inşaatı için bir erişim yolu inşa etmiştir. Proje Yol Ağı ile çevredeki yerleşim yerleri Şekil 2-1'de sunulan harita üzerinde gösterilmektedir.

Emniyet ve Güvenlik

Saha güvenliğı özel güvenlik tarafından sağlanacaktır. AMI yerel istihdam üzerine odaklanmak amacıyla sertifikalı güvenlik personeli eğitimi başlatmıştır. Bu program kapsamında, ACACIA tarafından emniyet eğitimleri düzenlenmiş ve masrafları karşılamak suretiyle 16 kişi emniyet sertifikası almıştır (26..12.2016-13.01.2017). İşletme aşamasında 16 kişilik personel işe alınacaktır.

Proje sahaları, halk sağılığı ve güvenliğına ilişkin risklerin önüne geçmek amacıyla çitle çevrilecektir. AMI Güvenlik ve İnsan Hakları ile ilgili olarak Türkiye mevzuatına ve Gönüllü İlkelere riayet eder.

Eylül 2017 itibarıyla, açık ocak, kapalı cevher stoku alanı, nehir akış yönündeki batardalar ve kısmen de EOK depolama alanı topografyaya uygun olarak çitle çevrilmiş olup güvenlik risklerinin azaltılması amacıyla gerektiğinde inşaat ve operasyon safhaları sırasında Proje birimlerinin çitle çevrilmesine devam edilecektir. Böylece hayvan sürülerinin veya yetkisiz kişilerin girişine izin verilmeyecek ve muhtemel güvenlik sorunlarından kaçınılmış olacaktır.

Hastalıklar

Kamp sahasındaki işçi nüfusunun artışı bulaşıcı hastalıklarda atışa yol açabilir. AMI işçileri ve yüklenicileri düzenli sağılık kontrolleriyle taramadan geçirecek ve eğitim ve farkındalık yükseltme suretiyle sağılıklı yaşam tarzlarını destekleyecektir.

Göç Yönetimi

AMI, Proje alanında artan nüfus etkisini azaltmak için bir girdi yönetim planı geliştirmiştir. Göç Yönetim Planı aşağıdaki taahhütleri içermektedir;

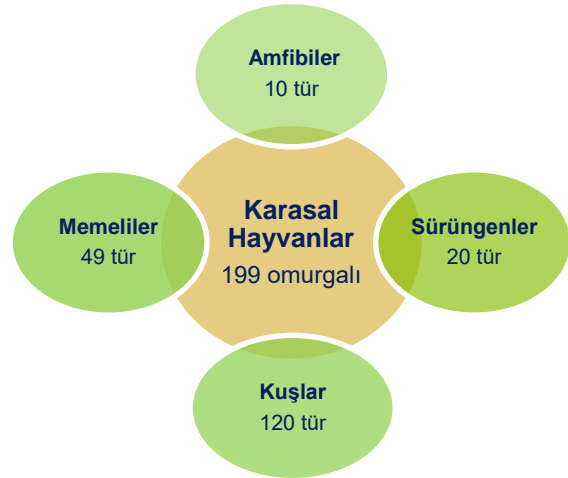
1. Paydaşlar ile etkin iletişim kurmak ve bu iletişimi sürdürmek,
2. Yerel istihdam yoluyla bölgedeki işgücü arzını en aza indirmek,
3. Göçün ve ilgili nüfus artışının etkilerini izlemek ve alınan tedbirlerin etkinliğini değerlendirmek,
4. Yerel kurumların ve paydaşların sorumluluk alanlarında kapasite oluşturulmasına çeşitli destek sağlamak,
5. Artan altyapı ve kamu hizmetleri talebinden kaynaklanabilecek baskı ve sorunlara karşı önlem almak için ilgili kurumları bilgilendirmek ve desteklemek ve
6. Hanönü Danışma Komitesi veya Toplum Danışma Paneli gibi yerel paydaş temsilcilerini içeren katılımcı mekanizmalar oluşturulmak.

4.11 Biyoçeşitlilik üzerindeki etkiler neler?

Proje sahasının ve çevresinin mevcut biyoçeşitlilik unsurları ilgili flora ve fauna uzmanlarının 2012 ve 2016 yılları arasında yürüttükleri çok sayıda saha araştırmaları sonucunda belirlenmiştir. Bu saha araştırmaları karasal flora ve fauna ile Proje sahası civarı ve bağlantılı altyapı da dâhil olmak üzere başlıca Proje sahalarındaki sucul biyoçeşitlilik bileşenlerini de kapsamıştır. Saha araştırmaları ile toplanan veriler uygulanabilir ulusal ve uluslararası kriterlere dayanılarak değerlendirilmiştir. Proje sahası için habitat tipleri tanımlanmış ve karasal ve sucul türlerin envanterleri toplanmış, bunun yanı sıra ekosistem hizmetleri ve potansiyel istilacı yabancı türlerin varlığı da bu çalışmalar sonucunda belirlenmiştir.

Saha araştırmaları Proje sahasının ormanlar, antropojenik alanlar ve nehir kıyısı bitki örtüsünü de içeren üç karasal habitattan meydana geldiğini ortaya koymuştur. Proje sahasında ve çevresinde 640 karasal flora türleri ve alt taksonlar belirlenmiş olup bunların 26'sı endemik olarak tanımlanmıştır. Bunlar arasında 1 tanesi IUCN koruma kategorilerinin Kırmızı Listesine göre tehlikede olan tür (EN) olarak ve 1 tanesi de yakın tehdit altındaki tür (NT) olarak listelenmiştir.

Yapılan etütler sonucunda, Proje Sahası içerisinde ve yakın çevresinde endemik olmayan 199 karasal omurgalı türü (10 amfibi, 20 sürüngen, 120 kuş ve 49 memeli türü) olduğu belirlenmiştir. Uluslararası koruma statüsüne göre, amfibiler arasında 1 tür (Kuzey şeritli Semenderi) NT olarak listelenmiştir. Sürüngenler arasında 1 tür (Tosbağa) savunmasız (VU) olarak ve 1 tür de (Benekli Kaplumbağa) NT olarak listelenmiştir. Kuşlar arasında 1 tür (Küçük Akbaba) EN olarak ve 2 tür de (Küçük Sıvacı Kuşu ve Bayağı Bildırcın) NT olarak listelenmiştir. Memeliler arasında 3 tür (Mehely'in Nalburunlu Yarasası, Alaca Sansar ve Bozayı) VU olarak ve 2 tür de (Uzun Kanatlı Yarsa ve Susamuru) NT olarak listelenmiştir.

Proje sahasının içerisinde geçen Gökırmak nehri Proje sahası içerisindeki tek nehir habitatı olarak belirlenmiştir. Su yaşamı araştırmaları tatlı su yosunları, zooplanktonik organizmalar, bentik organizmalar ve balık türleri belirlenmiştir. Tatlısu yosunlarının veya zooplanktonik organizmalarının hiçbirisi endemik, ender veya yüksek riskli koruma ölçümlerine sahip değildir ve bentik organizmaların hiçbirisi uluslararası kriterlere göre korunması gerekmemektedir. Tanımlanan balık türleri arasında Karadeniz kıyıları boyunca baskın ve yaygın olmalarına karşın 2 tür endemiktir (*Chondrostoma angorense* ve *Capoeta tinca*), diğerleri ise Anadolu'da yaygın bir biçimde ve bol miktarda bulunmaktadır.

Proje sahası korunma altında olan bir alanda değildir ve tüm yasa ile veya yasa olmaksızın belirlenmiş koruma altındaki alanlar Proje sahasına 20 km'den daha uzaktadır ve dolayısıyla Projeye ilişkin faaliyetler nedeniyle bu alanlarda doğrudan olumsuz bir etki olmayacağı düşünölmektedir.

Proje sahası içerisinde ve çevresindeki Gökırmak nehri ve ormanlık alan başlıca iki ekosistem hizmet kaynağı olarak belirlenmiştir. Gökırmak hobi olarak balıkçılık ve Proje alanı çevresinde tarımsal sulama konusunda oynadığı rol, ormancılık ve özellikle de kerestecilik yerel halk tarafından kullanılan başlıca tedarik hizmetleridir.

Proje, yapılacak inşaat ve operasyon faaliyetleri sonucunda karasal habitatlarının kaybı, değişimi ve parçalara ayrılması ile sonuçlanacaktır. Proje bileşenlerinin iz bölgelerinde bitki örtüsünün temizlenmesi ve yüzey toprağının kazılarak taşınması sonucunda, yerinden edilmek suretiyle etkilenen habitatlarına bağlı olarak flora türlerinin ve fauna türlerinin bazı bireylerinin belirli miktarlarda kaybı söz konusu olacaktır. Sınırlı hareket yeteneğine sahip olan fauna türleri ağır inşaat ve operasyon makinelerinin çalışmaları sonucunda ölüm riski ile karşılaşacaklardır. Doğrudan fiziksel etkilere ek olarak, araç trafiği, toz ve diğer gaz emisyonları, gürültü ve ışıklandırma muhtemelen bazı fauna unsurlarını rahatsız edecek ve onları alternatif habitatlar aramak zorunda bırakacaktır.

Proje sonucunda orman ve yarı doğa alanların habitat kaybı 415,2 hektardır ve bunun 320,6 hektarlık kısmı geniş yapraklı ormanlar, iğne yapraklı ormanlar ve karışık ormanlardan oluşurken 94,6 hektarlık kısmı ise doğa otlaklar ve geçişli ağaçlık-fundalıklardan oluşmaktadır.

Proje, 1,5 km'lik bölümünün yatağı değiştirilen Gökırmak nehri boyunca sucul habitatın değişimi ile sonuçlanmıştır. Yatak değiştirme sistemi, değişen sucul habitatta sucul biyoçeşitliliğin sürdürülebilmesi için akışın devamlılığı yapılacak olan 2 tünel yoluyla güvence altına alacaktır.

Biyolojik tarama, değerlendirme, dışarıdan uzmanlara ve paydaşlara danışma ile etki ve önlem analizlerini de içeren biyoçeşitlilik çalışmalarına dayalı olarak en hassas biyoçeşitlilik unsurlarının belirlenmesi amacıyla bir kritik habitat değerlendirmesi yapılmıştır. EBRD PR 6 uyarınca en hassas biyoçeşitlilik unsurlarının sıralanan koşullardan bir tanesini karşılaması yeterlidir: (i) yüksek tehdit altında ve/veya benzersiz ekosistemler, (ii) kritik ve/veya tehlikede türler, (iii) endemik ve/veya sınırlı yayılma alanına sahip türler, (iv) göçmen ve/veya kümelenen türler, (v) kilit evrim süreçleri ve (vi) ekolojik işlevler.

Proje sahasında EBRD PR 6 gereklilikleri uyarınca tespit edilmiş olan olası kritik habitat unsurları mevcuttur ki biyoçeşitlilikte sıfır-net-kayıp sağlanması amacıyla bu unsurlar için habitat ve türe özel eylem planlarının, dolayısıyla Proje özelinde bir Biyoçeşitlilik Eylem Planı (BEP) hazırlanması gereklidir. Bu rapor kapsamında yapılan Kritik Habitat Değerlendirmesi Proje'nin biyoçeşitlilik mevcut durum çalışmalarına dayalı olarak yapılmıştır. Bu en hassas biyoçeşitlilik unsurlarının alandaki varlıklarının teyit edilmesi için ilave veriler toplanacaktır. Dolayısıyla, yapılacak olan BEP çalışmalarının hedefi yalnızca detaylı habitat ve tür eylem planlarını oluşturulması değil, aynı zamanda biyoçeşitlilik unsurlarının durumlarına ilişkin yeni verilerin toplanmasıdır.

Proje için gerçekleştirilmiş olan Biyoçeşitlilik çalışmaları, biyoçeşitlilik taraması, etki analizi ve önlem analizinin yanı sıra literatür taraması, dış uzmanlar ve paydaşlar ile gerçekleştirilen istişarelere dayanarak; en duyarlı biyoçeşitlilik bileşenlerinin belirlenmesi amacıyla bir kritik habitat değerlendirmesi gerçekleştirilmiştir. En duyarlı biyoçeşitlilik bileşenleri, EBRD PR ya göre (i) yüksek derecede tehlike altında ve/veya özgün ekosistemler, (ii) kritik tehlikede ve/veya tehlikede türler, (iii) endemik ve/veya sınırlı yayımlı türler, (iv) göçmen ve/veya toplu halde bulunan türler (v) anahtar evrimsel süreçler ve (vi) ekolojik fonksiyonlar olarak tanımlanmaktadır.

Proje'nin öncelikli biyoçeşitlilik unsurları ve kritik habitatları etkileme potansiyeli vardır ve bu nedenle EBRD PR 6 gerekliliği olarak bir Biyoçeşitlilik Yönetim Planı hazırlanmış ve kritik habitatlarda sıfır net kaybın sağlanması için sahaya özel bir habitat ve tür Biyoçeşitlilik Eylem Planı hazırlanacaktır. Bu ESIA kapsamında hazırlanan kritik habitat değerlendirmesi Proje mevcut durum biyoçeşitlilik unsurlarına dayanmaktadır ve ek çalışmalar ile sahaya özel izleme sonucunda revize edilecektir.

4.12 Kültürel miras nasıl yönetilecek?

Projeden etkilenebilecek taşınmaz ve maddi olmayan (yerel el sanatları, yerel gelenekler, yerel yiyecekler, vs. gibi) kültürel mirası tespit etmek amacıyla arkeolojik ve sosyal araştırmalar yürütülmüştür. Bu çalışmalar sonucunda bazı yerel olarak duyarlı kültürel miras unsurları belirlenmiştir. Bunlar arasında, Küpeli ve Sepetçioğlu mahallelerinde sivil mimari örnekleri oldukları düşünülen bazı yerel evler ve Aşağıküreçay mezarlığında bulunan mezarlar ve mezar taşları bulunmaktadır.

İnşaat ve işletme aşamalarında aşağıdaki etkiler meydana gelebilir:

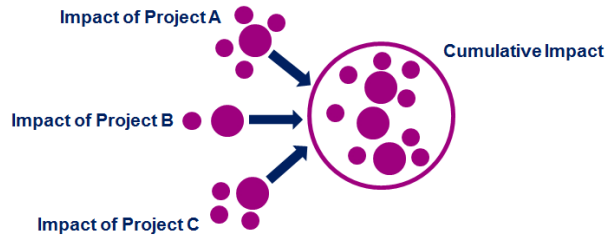
- Kazı faaliyetlerinin uygun olmayan şekilde yönetilmesi sebebiyle tesadüfi buluntular (kazı çalışmaları sırasında bulunan herhangi bir arkeolojik kalıntı) üzerinde muhtemel etkiler meydana gelebilir.
- Mevcut taşınmaz kültürel miras üzerinde toz ve titreşim oluşumu sebebiyle muhtemel etkiler meydana gelebilir.
- Sepetçioğlu evlerinden bazıları açık ocak alanı ile örtüşmektedir ve Projeden doğrudan etkilenecektir.
- Somut olmayan kültürel miras üzerinde işgücü akışı gibi çok çeşitli etkenler sebebiyle muhtemel etkiler meydana gelebilir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan 23.10.2012 tarihinde Olumlu Görüş alınmıştır. Kültürel miras üzerindeki etkileri azaltmak için;

- Bulunan herhangi bir arkeolojik kalıntıya düzgün şekilde muamele yapılmasını sağlamak için tesadüfi buluntu prosedürü uygulanacaktır;
- Sepetçioğlu evlerinin çizimleri hazırlanacak ve evlerin fotoğrafları uzmanların katılımı ile çekilecektir ve
- Gelecekteki inşaat alanlarında arkeolojik etütler yapılacaktır.
- Diğer yandan, Paydaş Katılım Planı'nın, uygulanması somut olmayan kültürel mirasın yönetimini ve korunmasını sağlayacaktır.

4.13 Diğer projelerle birlikte kümülatif etkiler olacak mıdır?

Kümülatif etkiler, çeşitli edimlerden kaynaklanan etkilerin sınırlı bir coğrafi alanda ve/veya belirlenmiş bir zaman aralığında aynı çevresel veya sosyal bileşen üzerinde üst üste çakışması durumunda meydana gelir. GBP'nin uygulanacağı alanda diğer taş ocağı/maden ve maden arama projeleri/faaliyetleri de tespit edilmiştir. Ancak, GBP ile karşılaştırıldığında bunlar, proje maliyetleri ve ayakizi açısından oldukça küçük ölçekli projelerdir. Aynı zamanda sahaya görece uzak mesafede yer almaktadırlar. Dolayısıyla, GBP ile aynı çevresel ve sosyal bileşenleri etkilemeleri ve kümülatif etkilere sebep olmaları olası değildir.

Diğer taraftan, mevcut Taşköprü – Hanönü Devlet Karayolu ve Demirci HES, ayrıca yapılması planlanan Taşköprü Barajının hâlihazırdaki arazi kullanımı (ağırlıklı olarak orman ve kısmen de tarımsal arazi), Gökırmak nehrinin hidrolojisi ve kalitesi ve yerel halk üzerinde hava kalitesi gürültü, görsel uyumluluk ve halk sağlık ve güvenliği bakımından kümülatif etkilerde bulunması muhtemeldir.

Kümülatif etki değerlendirmesinin özeti: Kümülatif etkiler değerlendirilmiştir. Bölgenin ekonomik temel planlarıyla ilgili olarak Hanönü ilçesi ve Kastamonu ilindeki tüm resmi paydaşlarla görüşülmüştür, mevcut/planlanan tüm projelerin belirlenmesi için özellikle de Varolan ve Planlanan projelerle ilgili bilgi ve veriler Hanönü Belediyesi ve Kaymakamlık tarafından toplanmıştır. KED çalışma alanında, (i) Gökırmak Bakır Maden Projesinin yapım aşamasındaki etkileri (ii) 20 yıllık bir süre boyunca faaliyetlerin/operasyonların uzun vadeli etkilerini tanımlamak için potansiyel sosyal etkiler değerlendirilmiştir.

AMI Proje düzeyinde etki azaltılmasını sağlayacak olan Projeye özel etki azaltıcı önlemlerin uygulanmasından sorumlu olacaktır. Potansiyel kümülatif ters etkilerin azaltılması sorumluluğunun yalnızca AMI'ya ait olmadığına not edilmesi gereklidir; bu etkiler ancak tüm katkıda bulunan tesislerin yönetimlerinin yanı sıra ilgili yerel ve ulusal yetkili merciler arasında iyi bir işbirliğinin tesis edilmesi halinde etken bir biçimde yönetilebilir.

5. ÇEVRESEL VE SOSYAL YÖNETİM

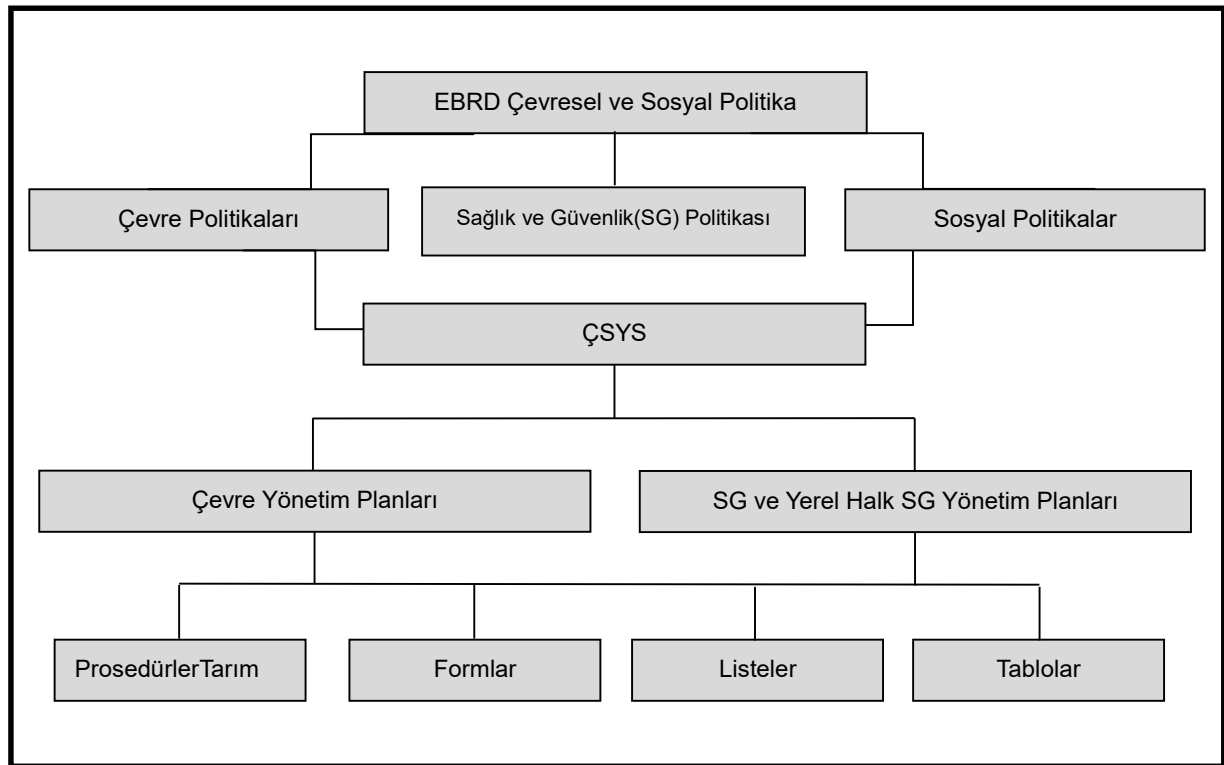
5.1 AMI, çevresel ve sosyal taahhütlerini nasıl yerine getirecek?

AMI'nın, Proje ile ilgili tüm çevresel ve sosyal konuları yönetmek için kullanılacak olan bir Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi (ÇSYS) bulunmaktadır. ÇSYS, AMI'nın çevresel ve sosyal hedeflere ulaşması ve EBRD koşullarına uyumluluğun tam olarak sağlanması için Projenin tüm aşamaları boyunca uygulanacak olan çevresel ve sosyal yönetim süreçlerini sunmaktadır.

5.2 ÇSYS'nin uygulama dokümanları neler?

ÇSYS uygulamasındaki ana yaklaşım benimsenen tüm çevresel ve sosyal süreçlerin ve prosedürlerin Proje safhalarının tamamı boyunca sürekliliğinin sağlanması, gerekli olan adaptasyon esnekliğiyle Proje ile ilgili olarak dönüşüm gösteren herhangi bir çevre ve güvenlik konusunun gereksinimine cevap verebilecek bir yönetim sisteminin oluşturulmasıdır.

Genel ÇSYS uygulama yapısı Şekil 5-1'de sunulmaktadır.

Şekil 5-1 ÇSYS Uygulama Yapısı

Şekil 5-1'de de görüldüğü üzere, Projenin Çevresel ve Sosyal Yönetimi, politikalar, yönetim planları ve pek çok alt-prosedür, formlar, vb. vasıtasıyla yapılacaktır. Bu bağlamda, AECOM Turkey, SRM Danışmanlık ve AMI, Proje ömrü boyunca uygulanacak olan bir takım politikalar, yönetim planları ve stratejiler hazırlamıştır/hazırlayacaktır. Bu bağlamda, Proje'nin halihazırda yürürlükte olan çevre, sağlık ve güvenlik ile kurumsal insan kaynakları politikaları ve paydaş katılım stratejisi mevcuttur. AECOM tarafından ÇSYS'nin uygulaması için hazırlanan yönetim planları (ÇSED Paketi kapsamında) Tablo 1'de sıralanmaktadır. ÇSED'nin halkla paylaşılmasını takiben, Proje'nin çevresel ve sosyal performansının sağlanması amacıyla belli çevresel ve sosyal konularda ilave yönetim ve/veya eylem planları hazırlanacaktır (ulaşım/trafik, su kaynakları, ağaçlandırma, vb. gibi).

5.3 ÇSYS kim tarafından uygulanacak?

AMI, bu Projeye özel çevresel ve halkla ilişkiler ekipleri ve diğer departmanları ile çevresel ve sosyal yönetime ilişkin tüm sorumluluğunu üstlenecektir. ÇSYS'nin uygulanmasından öncelikle sorumlu olan yönetici seviyesindeki pozisyonlar İşletme Müdürü, Sağlık ve Güvenlik Müdürü, Çevresel ve Halkla İlişkiler Koordinatörü, Tedarik Zinciri Müdürü ve İnsan Kaynakları Müdürüdür.

AMI'nın Projenin çeşitli aşamalarında görevlendirilen yüklenicileri de ÇSYS'nin tam olarak uygulanmasından sorumlu olacaklar ve herhangi bir uygunsuzluk olmasında bu durumu hemen AMI'ya bildireceklerdir.

5.4 AMI faaliyetlerini ve ÇSYS'nin uygulama performansını nasıl izleyecek?

ÇSYS'nin etkin bir şekilde uygulanması amacıyla düzenli izleme ve gözden geçirme uygulanacaktır. İzleme, asgari ölçüde, aşağıdakileri kapsayacaktır:

- ÇSYS'nin önemli unsurlarının mevcut olup olmadığının kontrolü,
- Planların ve diğer alt-yönetim dokümanlarının hem GBP, hem de yüklenicinin personeli tarafından uygulanıp uygulanmadığının kontrolü,
- Yasalara, yönetmeliklere, EBRD proje koşullarına ve diğer Proje standartlarına uyumun sürekli kontrol edilmesi,
- Proje ÇSED ve ÇSEP ile belirlenen genel amaç ve hedeflere doğru ilerlemenin kontrol edilmesi (önleyici/azaltıcı önlemlerin kontrol verimliliği ve Projenin genel çevresel ve sosyal performansı),
- Alınan şikâyetlere verilen cevaplarda kontrol verimliliği.

Buna ek olarak, Çevresel ve Sosyal Yönetim Sistemi (ÇSYS), Çevre Yönetim Planı (EMP) ve diğer yönetim planlarının (YP'ler) verimliliğini doğrulamak adına Proje için Önemli Performans Göstergeleri (ÖPG) belirlenmiştir.

5.5 İzleme ile uygunsuzluk olduğu tespit edilirse ne yapılacaktır?

Proje standartlarına herhangi bir uyumsuzluk durumunda veya temel çevresel, İş Sağlığı ve Güvenliği ve yerel halk sağlık ve güvenliği performans göstergelerinin izlenmesi sırasında ilgili mevzuat veya standardın öngördüğü sınırların üzerinde herhangi bir ölçümün belirlenmesi durumlarında söz konusu uygunsuzluk kaydedilecek ve rapor edilecektir. Bu tür durumlarda takip eden faaliyetler, uygunsuzluğun derhal soruşturulmasını ve ilgili eylemlerin gerçekleştirilmesini kapsamaktadır. Uygunsuzluğun kapatıldığından emin olmak adına ilave raporlama yapılacaktır.

5.6 Herhangi bir acil durum olması durumunda AMI ne yapacaktır?

AMI'nın acil durumlarda takip edilecek ayrıntılı prosedürlerin yanı sıra ilgili acil durum hizmetleri iletişim bilgileri ve bu hizmetlerle birlikte yapılacak eylemleri belirleyen aşağıdaki Yönetim Planları mevcuttur:

- Acil Durum Eylem Planı
- Kepezkaya ADT Acil Durum Hazırlık Planı
- Yangın Önleme ve Yangından Korunma Planı
- Petrol ve Kimyasal Döküntü Müdahale Planı

GBP sadece çalışanlarımızın günlük ihtiyaçlarını karşılamak için sahada kendi ambulansını bulunduracak ve gerekli bütün sağlık hizmetlerini sağlayacaktır. Söz konusu hizmetler ve doktorlarla birlikte ambulans da yerel sözleşmelerle sağlanacaktır. Acacia halihazırda Kastamonu bölgesinde tedarikçi seçimi için ilgili süreci yürütmektedir. Ancak, Hanönü ve Hanönü'nden 25 km mesafedeki Taşköprü'de devlet hastaneleri de mevcuttur. Yangın müdahale ekipleri ise gerektiğinde madenle cevher işleme tesisine yaklaşık 3 km mesafedeki belediyeden gelerek müdahalede bulunacaklardır.

5.7 AMI işgücünü nasıl yönetecek ve çalışanlarına adil bir biçimde davranılmasını nasıl güvence altına alacaktır?

AMI işgücünü ve yerel çalışanlarını en adil ve etken bir biçimde yönetebilmek amacıyla bir İnsan Kaynakları politikası ve işgücü yönetim planı geliştirmiştir. AMI ayrıca üçüncü taraf tedarikçilerin ve yüklenicilerin de bu standartları izlemelerini ve çalışanlarına bu yönde yaklaşımlarını sağlamak ve gerektiği takdirde gerekli edimlerde bulunma hususunda kendini adanmış bulunmaktadır. Çalışanlar için bir dâhili şikâyet mekanizması mevcuttur. AMI'nın izleme ve değerlendirme prosedürleri tüm işgücü ve çalışan şikâyetlerine dâhili şikâyet mekanizmasına uygun olarak zamanında yanıt verilmesini sağlayacaktır.

AMI ve yüklenicileri için geçerli olan AMI İşgücü Yönetim Planı, AMI ve yüklenicilerinin, çalışanların saygınlığını korumak ve güvenli bir iş ortamı sağlamak suretiyle işçilerin temel hak ve ilkelerini koruyacak ve bunlara saygı duyacaktır. Bu plan şunları içermektedir:

- adil muamele;

- çalışanlar arasında ayrımcılık yapmamak ve onlara eşit fırsatlar sunmak,
- sağlam bir işçi-yönetim ilişkisi kurmak, sürdürmek ve geliştirmek;
- İşçilerin örgütlenme özgürlüğü ve toplu sözleşme hakkı hakkına saygı duymak
- AMI'nin taraf olduğu herhangi bir toplu sözleşmeye uymak; geçerli ulusal emek ve istihdam kanunlarına uymak;
- Özellikle güvenli ve sağlıklı çalışma koşullarını teşvik ederek işçilerin güvenliğini ve sağlığını korumak ve geliştirmek;
- (ILO ve Türk mevzuatınca tanımlandığı şekilde) zorla çalıştırma ve çocuk işçiliğini önlemek.

İşçiler, şikayet veya soruşturma yapabiliyor mu?

Çalışanlar için bir iç şikayet mekanizması mevcuttur. (yükleniciler de dahil) olmak üzere tüm çalışanlar geribildirim/şikayet talepleri için aşağıdaki kanalları kullanabilirler.

- İş güvenliği;
- E-posta: hanonuik@acaciamaden.com.tr
- Telefon: 03664975556
- İK Müdürü info@acaciamaden.com.tr'ye yazınız.

AMI'nin izleme ve değerlendirme prosedürleri, tüm iş gücü ve çalışan şikayetlerine iç şikayet mekanizması prosedürlerine uygun olarak zamanında cevap verilmesini sağlayacaktır.

5.8 AMI Projenin paydaşlarıyla nasıl iletişim kuracak ve katılımlarını sağlayacaktır?

AMI tarafından bir halkla ilişkiler ekibi kurulmuş ve Hanönü'nde bir enformasyon ofisi açılmıştır. Bu ofis halka açık olup burada halkla ilişkiler ve insan kaynakları bölümlerinin elemanları burada çalışmaktadır.

Hanönü halkı ofisin açılışına davet edilmiş ve açılış öncesinde özellikle Projeden doğrudan etkilenen yerleşimlere bilgilendirici posterler asılmıştır.

Hanönü merkezinden ve yakın köylerinden birçok paydaş ve bölge müdürlüklerinin temsilcileri açılışa katılmışlardır. Halkla İlişkiler Ofisinin ana hedefleri aşağıda belirtilmiştir:

- Paydaşların Proje hakkında güncellenmiş bilgilere sahip olmalarını sağlamak,
- Projenin istihdam şartlarını yerine getirmek üzere iş başvurusu süreci hakkında bilgilendirmek,
- Operasyonel faaliyetler, güvenlik önlemleri hakkında bilgi vermek
- Potansiyel topluluk yatırım projelerini ele almak
- Paydaşların şikâyetlerini ve taleplerini tartışmak,
- Paydaşların Proje hakkındaki fikirlerini ve önerilerini almak.

Bu ofis aynı zamanda Proje sürecinde paydaşların Acacia Maden İşletmeleri ile başlıca bağlantısını sağlayacak. Halkla İlişkiler Ofisi Çarşamba ve Cuma günleri, halk pazarının kurulduğu günlerde saat 9.00 ile 17.00 saatleri arasında açık olacak. Paydaşlar, bu saat aralığında ofise ziyaret gerçekleştirebilirler.

Proje ofisini fiziken ziyaret edemeyen paydaşlar için bir proje telefon hattı kurulmuştur. PAP'lar toplum ilişkileri personeline 0 366 497 55 56 numaralı telefondan ulaşabilir.

Ayrıca, alternatif iletişim hatlarını açık tutmak için paydaşlar Acacia Madencilik Faaliyetleri Yönetim Ofisi'ni ziyaret edebilir; şikayet ve isteklerini telefonla ya da e-posta yoluyla bildirebilir (halklailiskiler@acacia.com.tr).

AMI toplum ilişkileri personeli, etkilenen köyleri haftanın en az iki kez düzenli olarak ziyaret ederek, kişilerin yaşadığı sorunları yüz yüze tartışmaya açacaktır.

AMI yerel halkın gelişmeye ilişkin ihtiyaç ve önceliklerini belirlemek için halen yerel muhtarlarla, projeden etkilenen nüfusla ve devlet temsilcileriyle birlikte çalışmaktadır. Bu bilgiler sosyal yatırımlar için AMI'nın plan ve projelerinin faydalı ve gerçekçi

olup olmadıklarını belirlemek ve yerel istihdam ve yerelden tedarik ihtiyaçlarını AMI'nın halkın gelişimi projeleriyle entegre etmek için kullanılacaktır.

Projenin izlenmesi ve değerlendirilmesi aynı zamanda Projenin paydaşlarıyla olan ilişkilerinin başarısını değerlendirmek ve etkin paydaş ilişkilerini güvence altına almak için gerekli adımların atılmasına yardımcı olacaktır.

5.9 Paydaşlar Proje hakkında şikâyetlerini veya sorgularını nasıl iletebilirler?

Uluslararası şartlar gereğince Projeden etkilenen halkın endişelerini ve şikâyetlerini almak, çözümlmek ve takip etmek üzere Acacia tarafından bir şikâyet mekanizması kurulmuştur (örnek şikâyet formu Appendix A'da verilmiştir). Acacia paydaşlar için daima erişilebilir olacak ve tüm şikâyetlere (şikâyet, talep, fikir, öneri) mümkün olan ilk fırsatta yanıt verecektir. Şikâyet mekanizmasında en önemli konu tüm şikâyetlerin etken bir biçimde alınması, kaydedilmesi ve önceden belirlenmiş bir zaman çizelgesi dâhilinde, içerikleri temelinde, sahadaki halkla ilişkiler birimi tarafından yanıtlanması ve alınacak düzeltici/düzenleyici edimlerin her iki tarafça kabul edilebilir olmasıdır. Şikâyetlere verilen bu yanıtlar her iki taraf için tatmin edici olmalı, faaliyetler takip edilmeli ve şikâyetleri iletenler düzeltici faaliyetlerin sonuçları hakkında bilgilendirilmelidirler.

AMI'nın Halkla İlişkiler Birimi uzmanları yerel halkla, diğer paydaş ve yetkililerle yakın ilişkiler kurmak ve onların projedeki gelişmeler konusunda bildiklerini güncellemek, proje hakkındaki endişelerini dinlemek ve kaydetmek, şikâyetlerini almak, düzenli olarak dosyalamak ve hızla uzlaşılmasını sağlamak amacıyla Acacia'nın Ankara ve İstanbul'daki ilgili yöneticileriyle paylaşmakla sorumludur.

Buna ek olarak, Acacia'nın proje sahasındaki Halkla İlişkiler Birimi sahadaki muhtarlarla düzenli ilişki içerisinde olacaktır. Yerel halkın liderleri olan köy muhtarları Projeye ilişkin tüm bilgileri yerel halka iletmek ve yerel halkın şikâyetlerini de Acacia'ya zamanında iletmekten sorumludur. Bunun yanı sıra Halkla İlişkiler Ofisi yerel olarak açılmıştır. Projeden etkilenen halk Ofisi ziyaret edebilir ve şikâyetlerini iletip kayda geçirebilir.

Şikâyetlerini iletip kayda geçirmek için dâhili ve harici paydaşlar tarafından kullanılacak iletişim yöntemleri Tablo 5-1'de sunulmuştur.

Tablo 5-1 Şikâyetler için iletişim yöntemleri

Paydaş tipi	İletişim araçları	İletişim yöntemi			
		İnternet sayfası	Çağrı Merkezi Numarası	Acacia Maden İşletmesi	E-posta
Dâhili Paydaşlar	Şahsen Başvuru E-posta	www.acaciaminin g.com.tr	0366 497 55 56	Maden Sahası: Hanönü Mahallesi Alisakallı Caddesi No:26/A Hanönü / Kastamonu	hanonuik@acaciama den.com.tr
			0312 440 99 82	Merkez: Karaca sok 32/7 GOP Çankaya Ankara	info@ acaciamaden.com.tr
Harici Paydaşlar	Şahsen Başvuru	www.acaciaminin g.com.tr	0366 497 55 56	Acacia Maden Halkla İlişkiler Ofisi Atatürk Meydanı No:5 Hanönü / Kastamonu'da bulunan ofis Çarşamba ve Cuma günleri saat 09.00 ve 17.00 arasında açıktır.	bilgitallep@acaciama den.com.tr sikayet@acaciamade n.com.tr

Appendix A Dış Paydaş Şikâyet Kayıt Formu

Acacia Maden için Şikâyet Kayıt Formu (Dış)			
Başvuru sahibi:		Şikâyet Kayıt No.:	
Öncelik Derecesi:			
Kayıt Tarihi:		Başvuru Tarihi:	
Başvuru Sahibine Verilen Alındı Onayının Tarihi:			
Başvuru Sahibinin İletişim Bilgisi			
Adı- Soyadı:		Tel:	Mobil:
Kuruluş/Şirket:		Adres:	E-posta:
Ulaşım Şekli:			
Şikâyet kutusu	E-posta	Dilekçe (Acacia Maden'e)	İnternet sayfası
Dilekçe (3. kuruluş/kurum)	Telefon	Toplantı/Görüşme (saha gezisi, vb.)	Taşeron
Halkla İlişkiler Birimi	Diğer		
Şikâyet tipi			Paydaş Tipi
Bireysel			Toplu (kişi sayısı ve isimleri)
İlgili yerleşim yeri:			

Konu:						
Patlatma	Gürültü	Toz	İstihdam	Taşeron		
Sondaj	Satınalma	Görsel	Güvenlik			
İnsan Kaynakları	Hasar (ürün, yol, arazi, vb.)		Halk Etkinliği (protesto, vb.)			
Sağlık ve Güvenlik (trafik dâhil)		Diğer				
Özet Bilgi:						
Şikâyet ile İlgili Belgeler		Mevcut, ekli.		Mevcut değil		
Şikâyet ile İlgili Fotoğraflar:		Mevcut, ekli.		Mevcut değil		
Şikâyet	ile	İlgili	Değerlendirme	(Halkla	İlişkiler	Direktörü):

İlgili Acacia Maden Birimi:			İlgili Birime Yönlendirme Tarihi:	
SGÇ (Sağlık, Güvenlik, Çevre)	Halkla İlişkiler	Madencilik	İK	Bakım
Finans	Güvenlik	Taşeron	Tesis	Diğer
Şikâyeti Değerlendiren Birimin Yorumu:			İlgili Birimin Cevap Tarihi:	
Alınan Önlemler / Eylemler / Gelişmeler:				

Tahmini Çözüm Bedeli:									
Şikâyetin Kapatılması ile İlgili Yazışmalar (e-posta, iç yazışma, dilekçe, vb.)									
Gönderilen Cevap Sayısı:			Mevcut, ekli.						
Cevap Yazısının Tarihi:									
Hazırlanan Toplantı Tutanakları:									
Süreç Özeti:									
	Şikâyetin İletilmesi	Şikâyetin Kaydı	Başvuru Sahibine Verilen Onay	İlgili Birime Yönlendirme	İlgili Birime Yönlendirme	Birimin Aktarımı		Toplam Gün	Kayıt Tarihi- Cevap Yazısının Süresi (Gün)
Tarih									
Gün									

Appendix A: Grievance Form

Referans Numarası :	
Ad Soyad	
İletişim Bilgileri Please mark how you wish to be contacted (mail, telephone, e-mail)	Adres : Telefon: Email
Tercih Edilen İletişim Dili:	
Olayve Şikayetin Tanımı: (Ne oldu? Nerede oldu? Kime oldu? Problemin sonucu nedir?)	
Olay/kaza günü	
	Bir kez olay /kaza oldu (gün _____) Bir kezden fazla oldu (kaç kez_____) Devamlı (Sürekli yaşanan problem)

Çözüm için ne yapılmasını istersiniz?

İmza

Gün

Detaylar	
Firma Adı	Acacia Bakır İşletmesi
İlgili Kişi	Halime Taligaci
Posta Adresi	Hanönü Mahallesi Ali Sakallı Caddesi No: 26/A Hanönü / Kastamonu
Telefon Numarası	0366 497 55 56
Faks Numarası	0366 497 50 83
İleti Adresi	bilgitalap@acaciamaden.com.tr sikayet@acaciamaden.com.tr
Firma sitesi	http://www.acacia.com.tr/
Online Form	http://www.acacia.com.tr/iletisim.php